

Előfizetési ár:
Egész évre 5 K

Megjelen minden hétfőn
reggel 7 órakor

HIRDETÉSI DÍJ: egységes árszabás
szerint számítatik

Közlemények átvétele csak
jelszettel van megengedve.

NAPLÓ

Független hetilap

Szerkesztőség:

VIII., Nagyfaluvaros-u. 8

Kiadóhivatal:

VII., Dohány-utca 88

TELEFON:

Igazg.: 72-97. Kiadóhiv.: 72-9.
Szerkesztőség: 72-97

A külügyminiszter menesztése A nagyváradi patikaügy

Jelszavak.

Ebben a pillanatban semmire sincs nagyobb szüksége szeretett hazánknak, mint jelszavakra. A ki ebben valami frivol tréfát szimatol, az alaposan téved. Meg is magyarázzuk, hogy miben áll a tévedése.

Való, hogy sehol semmiféle nemzetnek oly bőséges raktára nem volt jelszavakban, mint nálunk. Ezek a jelszavak az idők szomorú és viharos során úgy elkoptak, hogy értéknélküli min-tákká degredálódtak.

Azok a jelszavak, melyekkel valaha hódító, diadalmas hadjáratot lehet végig küzdeni, ma úgy hevernek szanaszét, mint a kijátszott tromfok, a melyekkel ütni-hatni nem lehet.

És az elkoptatott jelszavakkal elpusztultak illuzióink is. Ugy állunk, hogy nem vagyunk képesek se magunknak, se másoknak valamit suggerálni. Nem bizunk magunkban és nem bizunk másokban.

Sőt odáig jutottunk, hogy már az elvesztett illuziót sem sajnáljuk. Valami bénító nemtörődömség ül a lelkeken. Bele kell törődnünk a politikai, a társadalmi, a művészi életben minden kép-telen fejleményben. Bekövetkezett a *nil admirari*-korszak. Nem csodálkozunk semmin.

Ha egy nemrég ünnevelt hazafiról azt halljuk, hogy hazaáruló, azt a legtermészetesebb dolognak tartjuk. Általában van-e valaki nálunk, ki valamelyes pártszempontból tekintve ne lenne hazaáruló. Fogadni lehetne, hogy a járásbíró-ság becsületsértést sem állapít meg azért, hogy valaki valakit hazaárulónak mond. Valamint mit sem emelkedik előttünk értékében az, kit nagy hazafinak híresztelnek.

Valaki tréfaképpen azt írta nemrég, hogy Magyarországon ma csak egy ember van, a kit senki sem tart hazaárulónak s ez az egy ember senki más, mint Görgey Artur . . .

Mennyi igaz van ebben és mennyi szatira!

A parasztközmondás szerint minden zabálást előbb-utóbb meg kell koplalni. Ez a mi esetünk. Oly mohón habzoltuk a nagy jelszavakat, oly gasztoikus kicsapongásokat követünk el vele, hogy most bekövetkezett a korhelylevest követő ugynevett macskajaj, magyarán: katzenjammer.

De élhetünk-e állandó katzenjammerben, meg tudunk-e mi lenni jelszavak nélkül? Alig hihető. A jelszavak láttak el bennünket azzal az illúzióval, a mely nélkül egészséges élet nem képzelhető. Azt igen helyesen mondja Micheler, hogy illúzió nélkül a polgár gonosztévő, a katona áruló, a pap e-tnék és a nő prostituált.

Ennél fogva sürgősen utána kell látni, hogy a mesterségesen lejáratott jelszavak helyébe újakat kapjunk. Újakat akárhol is!

Talán az Akadémia tehetne ebben az irányban valamit. Az Akadémia igazán ráér. Nem vesz részt a társadalmi mozgalmakban, nem fárasztja fejét tudományos problémák megoldásában, nem fejleszt irodalmat és még kevésbé művészetet. Hát csináljon legalább jelszavakat. Hisz annyi ideje, annyi felesleges ideje van hozzá.

Nekünk ezzel kétségtelenül nagy szolgálatot tenne. Nekünk és hazánk kiválóságainak, kik a jelszavak nélkül az elé a veszély elé kerülnek, hogy rohamosan és végérvényesen megszűnnek kiválóságok lenni.

Z-i M-n.

Panaszunk van . . .

Panaszunk van közmunkatanácsnok ur. Igen nagy a panaszunk az utépítésekre. Ahová csak megy az emberfia, mindenütt átépíthetetlen barikádok vannak. Ez az a sohase kész város. A körutakon különösen évről-évre bontanak, cserélnek. És pedig igen nagy piszkolódással óriási kárára a nagy adókkal és nehéz viszonyokkal amugy is csak nehezen küzdődő kereskedőknek. Aztán különösen igen nagy hátrányára a villa negyedeknek, az utakat mindig a fő saisonban burkolják. Most is a ménesi-uton, a nyaralók nem képesek kocsijaikkal járni a kőrákások miatt.

Ez pedig különösen ezen a vidéken tavaszi munka volna. S még hozzá, oda állítanak egy-egy Andrást, hogy elriassa még az idegeneket is. Még ő lármázik s kész a felelettel: *ez így van és nincs másképen!* Tanácsnok ur, Ön lelkiismeretes ember. Vegyen magának fáradságot és nézzen egyszer körül. Kérje Boda főkapitányt is a kocsijára egy kis körutra. Magok győződjenek meg arról, hogy ott, ahol éppen a legforgalmasabb az út, s ahol éppen az utcáról élő kereskedelem kinlódik, ott a legmegrónivalóbbak az állapotok. Lehetetlen, ha Önök maguk látják, fejcsóválásnál egyebet is tennének bizonyára.

Panaszunk van Bárczy István polgármester ur. Nemrégiben önnek panaszok-tunk, sőt Önt aposztrofáltuk a Kovald-eset miatt. S ma újra Önt kell felelőssé tennünk a Görög-féle házban történt robbanás miatt. Hát nincsenek Önnek szakközegei, akikkel megvizsgáltatná, hogy kinek van benzin és más

robbanó anyag tartására engedélye s ha van és a köznek hátrányos, azonnal bevonják. Mert az csak türethetetlen állapot, hogy a Kossuth Lajos-utcán, egy négyemeletes ház udvari zsufolt részén az emeleten 3-400 liter benzin legyen felraktározva. Ezt nem szabad megengedni. Ha Ön meg nem teszi polgármester ur, megtesz-szük mi, hogy fogadunk egy detektívet és végig járjuk az összes házakat és kiderítünk — hisszük — majd sok szép kis panamák. De mi nem utazunk botrányokban. Szent előttünk a polgár magánérdeke. Am épen ezért, az összpolgárság személyi és vagyoni biztonságára Önnek kell vigyázni, mert ellenkező esetben, mi fogunk izgálni arra, hogy a jövő választásnál olyan embert ültessenek abba a székre, aki jobban vigyáz reánk, Aki igazi polgár-mester.

A REMETE.

Tisza István gróf.

Megőrült az ország, mondta a nevezetes választás estéjén. A sürgönyök előtt fekdtek, mind megannyi egy-egy jó vitéz elesést jelentette. Elbukott. Hívei félrevonultak, a bukás fölött tombolt a halotti tor. Várjuk meg, mondták a hívek, míg vége lesz a nagy örömnök. Még a moszkvai égés után is rendben vonult vissza a Tisza-sereg. Megmentették a becsületet.

Miért bukott meg Tisza István, ma már nem titok. A magyar társadalom összes uralkodó osztályai, bár különböző gazdasági rugókból, mind azon irányzat felé kezdtek hajolni, hogy a dualizmus akár kormányzati, akár gazdasági vonatkozásában, *meglazítsák* és megszüntessék. Tisza Kálmán személyes uralmi kormányzata alatt semmire se mentek. Tisza István ki maga is a nagybirtok tipikus képviselője és dzsentrális uralmánál kelkes híve, akarta megakadályozni a dzsentrális osztály által támogatott függetlenségi törekvést. A nagybirtok példátlan hatalma elbukatta a hivatalos hatalom, korrupció és presszió minden eszközzel rendelkező kormányt s cserben hagyta Tisza Istvánt.

Az „erős kéz” elbukott, azt mondták rá „boldog kéz.” Az egyenes termetű határozott ember benuktan hagyta el a csatát, amelyet ő idézett fel. Tisza István neve a csendes bátorsággal s a hirtelen föllobbanó szenvedélyvel egyenrangú. A becsületesség mögött éles ész lappang, emellett nyakasság. Adott szavának ura. A korrekt ember. Erkölcsi lény.

Élclapjaink úgy verik el rajta a port, mint egy bomlott, eszeveszett örületen, aki a „bécsi kéz” szolgálatában áll. Valóságos ördögnek, szánalmas pecsovicis alaknak rajzolják. Ezeknek a vicclapoknak a szellemesség hiányán kívül állandó betegsége — az emberismeret hiánya. Vics náluk a jellemzés, a szatírát nem abban keresik, hogy az ember hibáit és félszégeit tulozzák, ami szabad, hanem abban, hogy *ráfognak* valamely gyűlöletes tulajdonságot, mely nem sajátja. Tiszára a hazaárulást, a bécsi érdekek szolgálatát. Igazolják Goethe azon mondását, hogy az emberek többsége ostoba, mert nem azon hibákért itélik meg és el az embert, amelylyel bír, hanem olyanokért, amelyekben ártatlan.

Tisza élclapjainknak hálás témája, mert tüzes ember, aki a nyelvével gondolkozik — az igazság embere, ki minden igazságtalansággért fellázad — s végül, mert nem a zsebében mutatott fűgét ellenfeleinek, hanem amikor összeütköztek, nyílt sisakkal szembeszállt velük, a hazugsággal vagy

azzal, amit hazugságnak mondott a meggyőződése, ő csirkefogóztá őket s közbekiáltozta: Hazugság, kártétel nélkül. Tisza Istvánnak ugyanis van hite és meggyőződése és annak bátorsága is megvan benne. Nézeteiben makacs és mozdulatlan, nem egyezkedik, nem puhít, meg akar győzni. Ez a hiba oly ritka manapság, amikor nem a hajthatatlanság, hanem a jellemek légysága, hajlíthatósága uralkodik.

És ilyenkor bizony nem volt sima Tisza István, hanem olyan, mint a keményszőrű kefe. Egyébként a legjobb szívű, legelőzékenyebb, jó modoru ember, aki tiszteli a mások jogait s rendületlenül méltányos.

Jóságát jellemzi, hogy saját cselédjét megmaszszirozta, ápolta, amíg baja elmúlt. Aki hozzáfordul, azon segít. Korrektsége kifogástalan, magánélete tiszta. Unokahugát vette el szegényen, hozomány nélkül s hosszú ideig csak azért nem vett részt a politikában, mert a családi birtokát hozta rendbe. Tanult fő, igazi államférfi, ismerete, tudása mesés, józan judiciuma közmondásos. Tiszta feji, kiforgathatatlan, erős argumentumokkal rendelkező ember. Ahhoz szól, amihez ért s csak a praktikus részleteket domborítja ki.

Pukitán jellem. A közgazdasági tevékenységére, pedig nem lett volna köteles, egy milliót fizetett rá, mert ezt a becsület kívánta így. Pártpolitikai lelkiismerete szigorú, kissé konzervatív ember, s vallásos.

Tisza Kálmán buzgó református volt s ezt megbocsátották neki. Tisza Istvántól a katolikusok példát vettek, hogyan lehet a jó református jó hazafi.

Ő volt a politika terén annyi ideig uralkodó kálvinizmus utolsó nagy férfja. Most a ritmus fordult, s a katolikusok jutottak uralomra, mert a kálvinizmus nem ismert tranzakciót. Megtörte az ellenállást. Uralkodott. Most őt törték meg s buszoltárokat énekelhetnek az egék urához.

A „vastag nyaku kálvinista“ szó a magyarázata ennek a változásnak. Prepotensek voltak a közéletben, merészek s megalkudni nem akarók. Az erkölcsök finomodására, a társas formák és a külső műveltség fejlődésére s a hírlapírás módjára ez a szellem nem volt előnyös. Tisza Istvánt is ez jellemezte, bár ő udvarias, korrekt műveltségű, jómodoru s kedves ember. De — mint *Kecskeméthy Aurél* írja, — bizonyos inszociális komorság, mintegy szándékosan visszataszító gőg, némi a gyöngédebbet sértő modortalanság az, amelyről a jó kálvinistára azonnal rá lehet ismerni. Idegenül kelletlenül beszél s emberkerülő szögletesség van rajta. Ez a felkezesi légkör, amelyből a bölcsőtől kezdve szívja be erkölcsi életét. Ez a református papság hibája, mert nem független.

De egy bizonyos, öntudat, munkásság, szorgalom, fizikai és erkölcsi tisztaság, mély vallásosság, a társas érintkezésben szívesség, ez Tisza István.

Még kár érte! Fényes elme, sok tudás, roppant munkaerő, becsülettel célzat, tiszta jellem, sok szép emberi tulajdon — mind semmivé téve. Csak azért, mert a Tisza nevet viselte.

Az idő rejtélyes varázsereje azonban nemcsak az uralkodó családok trónjait, hanem az egyéni becsvágyat és a szellemi tekintélyt is legitimálja.

Keresse jövőjét önmagában s erőszakoskodással ne tegye lehetetlenné.

Thiers mondása jusson eszébe a föltámadáskor, amit a jakobinusokról mondott:

„Chaque mouvement d'un parti, qui n'est pas assez fort pour vaincre, ne fait, que hater sa perte.“

Kerülje az tüzérekedő, pártoskodó s katilinárius jellemű embereket.

Alakoskodó, őszinteség nélkül való emberek ültek mögötte. E párt csak ártott neki, kompromittálta.

S becsülje meg a Gajáriakat. 6.

Dr. Poliányi eltűnése.

A külügyminiszter meneszt.

Miért? Egy oláh diplomatáért.

Poliányi Zoltán dr. a bukaresti magyar egyesület elnöke volt. Jó ideig. Szerkesztette a Bukaresti Magyar Újságot. Szintén nem kevés érdemmel. Ma már nincs Bukarestben. Elmenesztette onnan *Aehrenthal* Lexa Lajos külügyminiszter.

Egy újsághírért, meg egy rokkant osztrák diplomatáért.

Az eset ott kezdődik, hogy Poliányi Zoltán dr. Bukarestben évek óta hasznosan mű-

ködik, a magyar egyesület élén, magyar újságjával. A magyar kormány és sajtóiroda megbízottja volt Bukarestben. Rendezett kiállítást, a mely sikerült. Ezenkívül dolgozott, többet, mint a közös, korlátolt, fél-hülye osztrák diplomaták együttvéve.

Nemrég Budapesten volt s itt összetalálkozott Molnár Árpád festővel, aki Berlinben él. Az is itthon volt. Molnár egy diszkrét dolgot mondott neki, amelyet így lehetne kifejezni: a miből másnak kettő van, neki csak egy. Ezt Poliányi, név nélkül, megírta a Bukaresti Magyar Újságban. Ezt a lapot egy gaz oláh beküldte Ábrányi Kornélak s a külügyminiszternek, hogy ime, olyat ír egy bukaresti magyar újság egy berlini előkelő emberről. S ez az ember, a hazug informátor szerint nem más, mint Cantacuzéne gróf, a berlini oláh követ.

Poliányi Budapestre jött s meg magyarázta a dolgot Ábrányinak, hogy ő nem Cantacuzéne grófról írta a pikáns történetet, hanem régi barátjáról, Molnár Árpádról s az egész tréfa. Ábrányi ezt jelentette Wekerlének. De hiába volt minden. Az oláhok el akarták távolítani Poliányit Bukarestből, rég fájt a foguk a „kutya magyarrá“.

Aehrenthal, a derék külügyi férfi hiteit adott nekik s követelte Wekerlétől, hogy azonnal bocsássa el Poliányit, aki egy oláh követet megsértett. Így nőtt nagyra egy jelentéktelen újságréfa s így avatkozott bele ez ügybe maga a „szentséges“ külügyminiszter is.

Wekerle engedett. Mikor nem engedett ő? Elcsapta Poliányit, aki most Eszéken van. A napokban a bukaresti magyar egyesület két új elnöke jött Budapestre s előadta, hogy a bukaresti magyarság szétszűlik, ha Poliányi nem megy vissza. Mert ő a lelke az oláhágtól szorongatott magyarságnak.

Hiába, Aehrenthal hatalmas. Aehrenthal erős, mindenható! Így pusztul el Bukarestből egy jó magyar, derék, áldozatkész újságíró az oláhok kedvéért, egy tréfa miatt. Még jó, hogy az oláh hadihajók nem jelentek meg Budapesten. De várjunk! Még megeshetik.

Szent Pál esete.

Volt magyarságunknak egy dédelgetett vára. Mi építettük. Mi hordtuk hozzá az alapköveket. Nagy emberek tolták a talicskát és nagy művésznők keverték a maltert. Büszkék voltunk reája. Szerettük. De öreg lett. Nem egészen jól építettük. Valamelyes hiba csuszott bele. Megingott. Kövei elkezdtek szétmállani. A gerendázata engedett. Az épület elkezdett recsegni. Futva menekültek ki belőle. Amikor már kint voltak, akkor, jó időmulva mertek csak visszatekinteni. Az épület állott. Semmi baja. Nem dült össze. Csak a lakószobák voltak zajosak s a lakók lármáztak benne. A vár ép, erős, áll. S még jó ideig állani is fog. De az elmenekült lakók már nem mernek visszajönni többé. Esem bucsuznak tőle.

Az a vár: a *Nemzeti Színház*.

A világbotránynyá fajult színház vásármámorában az tüzérekedő valamiről megfeledeztek. Megfeledeztek arról, hogy az a színház: műintézet volt. Az a nemzeté volt. Az kincs, emlék, ami nem kalmárkodás tárgya. *Apponyi* megvette a Népszínház megbukott direktióját. Milliót ölt bele közpénzekből és felrugta az egész nemzet illuzióját. *Toth Imre*, az új direktor, kiadta az egész szeptember havi programját, csak egyet nem jelzett, amit vártunk, amit első sorban vártunk: az *öreg Nemzeti bucsuzóját*.

Hát ez mégis csak felháborító. Ha egy külvárosi régi házat lebontanak, a főváros tanácsa szalaszat fotografusért, jó Kuzsinszky Bálint doktor készíti a külön helyet a muzeumban neki és ime, egy ország, egy félszázad minden nemes emlékezetét megőrzett színházból költöznek, mint kiköltöztetik naponta a lakókat a gyűjtő-fogházból. Előáll a speditor, elviszik az ócska butort, a régit becsukják, ott hagyják, mint Szent Pál annak idején...

Ha eddig tréfának vettük, ezután komoly leszünk. Ez nem jelentéktelen eset. Tessék előállni annak, aki elkövette ezt a komizságot. Hadd pellengérezzük ki. Hadd rendezzen a közönség egy kis záptojás-csatát. Ugy látszik,

félnek. A botrányos színház-vásárt azzal indokolták, hogy az épület veszedelmes. *Apponyi* miniszter egy párisi interparlamentáris konferenciára való párthosszal jelentette ki: Sem Isten, sem ember előtt nem vállal felelősséget egyetlen napra is. Ugyan, ugyan, kegyelmes ur! Hány nap mult el azóta. S hogyan, mind magyar módra rombolnak ott, azon a szinpadon 3 hó óta. Minden egyes deszka felszakításánál az egész épület megremeg. Ugy látszik, kipróbálják a falakat, a visszhangot. Szép. Második Tihany.

Várjuk tehát az intézkedést. Várjuk a bucsuestnek programját.

Egy kinevezés története.

— Széll Kálmán és Biharország. —

Bihar megye főispánja a mult héten nevezte ki Munk Béla orvost tiszteletbeli tiszti orvosá. *Glatz Antal* ezzel egy rég húzódó kölcsönös ügyet oldott meg szerencsésen.

Munk Béla dr. törekvő, fiatal orvos, ambíciója már rég az volt, hogy tiszti orvos lehessen. Kapóra jött neki, hogy megüresedett egy állás. Pályázott rá. Az akkori főispán, *Beöthy László* dr. nem akarta kinevezni, mert alkalmasabb jelöltje volt rá. Munk ebbe nem nyugodott bele, hanem fölkereste Széll Kálmánt, akihez *Mandovszky Richárd*, a „Magyarország“ politikai munkatársa, Széll Kálmán bizalmasa ajánlotta.

Széll Kálmán meleghangú levélben kérte a főispánt, hogy nevezze ki Munkot. *Beöthy* nem volt hajlandó erre s ezt megírta Széllnek. Munk újabb sürgetésére Széll Kálmán Rátótról ismételtel kívánta a kinevezést, mire a főispán kijelentette, hogy a doktor személyén kívül fekvő okok miatt nem nevezheti ki, azonban ha Széll Kálmán ezt mégis kívánja, megteszi. De írja meg határozottan. Széll erre elhallgatott, mire a kinevezés megtörtént. A tiszti orvos *Nemes Áron* lett.

Pár napra a kinevezés után cikksorozat jelent meg a Nagyvárad Napló című lapban *Dési Géza* dr. tollából, melynek az volt a tenorja, hogy Biharországban nem hederitene Széll Kálmánra, amint a figura is mutatja. A cikks óriási feltűnést keltett s *Mandovszky Richárd* bősziúten szaladt Nagyváradra, hogy beszéltesse a teleplezéseket. Később Széll Kálmán felkérte a lap szerkesztőit Budapestre s szokott édeskés modorában fogadta *Dési Gézát*:

— Hogyan, uram? Ön képes lenne engem megbuktatni. Nagyon erős az a Biharország!

Hiába volt azonban minden. Munk nem lett tiszti orvos. Idők multak, darabontok jöttek-mentek, a koalíció vette birtokába a főispáni széket. Az egyetlen, a nagy Tisza országában. Végre felderült a nap, Széll Kálmán embere, Munk Béla dr. tiszteletbeli tiszti orvos, sőt főorvos lett. Habaát sibi! Megérdemelte. Elég sokáig küzködött érte. S a kirtartó, szívós küzdelemnek tisztelet!

A nagyvárad patikagy.

— Vitás-e a kérdés? —

Nagyváradon hetek óta patikapanamáról sutognak, amelybe a város fiatal, nemrég megválasztott alügyésznak, *Döri István* dr.-nak a nevét keverték bele.

A sutogásoknak véget vetendő, tudósítónk a következő információt adja ez ügyről:

Egy új patikára kértek engedélyt, *Csanády Kálmán* és társai gyógyszereszek. Az érdekeikben fenyegetett régi patikusok *Döri István* dr. városi alügyészhez fordultak, akinek hivatalától külön is van ügyvédi irodája. Az alügyész tárgyalás is volt az engedély ügyében a képviselő elvállalására, de megegyezés nem jött létre köztük. Pénzt nem is kapott. Ezután s csak ezután a városi közgyűlés elé került az ügy s ekkor *Csanády Kálmán* felkereste *Dörit*, mint ügyvédet, hogy az engedélyt eszközölje ki, s őt képviselje ez ügyben. Itt sem történt megegyezés, sem pénzt nem kapott *Döri* dr. Ellenben a közgyűlés megszavazta a patikát s *Csanádyt* ajánlotta. Megjegyzendő, hogy *Döri* nek a szabályrendelet jogot ad arra, hogy mint ügyvéd, ügyvédi képviselőt vállalhasson bárkitől, magánfeleltől is.

Ezzel a jogával sem élt. Ebből származott a panamavád, amelyet a nemrég megejtett választásnál elbukott ellenpártja kovácsolt ellene. A fiatal, pár hónapos ügyész, aki a kérdés közgyűlési tárgyalásakor jelen sem volt, korrektsége tudatában fejelemit kért illetékes hatóságánál.

LÓWY JÓZSEF Sirkórártárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkövek
Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Minden e szakmába
vágó munkát, teme-
től javítások, vésé-
sek és aranyozások
jutányosan és lelki-
ismeretesen készül-
nek.

Festők.

Mézeskalácsos bácsik, öreg vargák jó fészket ütöttek a *Mücsarnokban*. Oda nagyon fiatal egysé jut be. Aki fiatal van bent, az a műtáros. Aki vidáman műtárol. De nem fest. Bizonyára látja a falakon az intő példákat, hogyan nem kell festeni.

Ez tehát a festő-temető. A mumiák raktára.

Van egy másik hely, amely építési módjával szinte kívánja a fiatalokat, mint leányjak a legény csókját. Ez a *Nemzeti Szalon*. Mily ifjú ez a hely s mily öregek benne az emberek. A régi stílusuk, az öreg-színhagyott mesterek. Minden meghalt itt. A legszebb az egész épületben az a fénykép, amely az előcsarnokban szembetűnik.

Hol a fiatalság? A küzdő, forrongó, nekünk beszélő, belőlünk fejlődő művészet. Valahol a Könyves Kálmán termeiben, a M. I. E. N. K.-ben s a Kévében. Azok a képek, amelyekhez nem kell katalógus, nagyköpi leírás, képmagyarázó lengyelkedés, hanem ha látjuk, azt sóhajtuk:

— Jaj, be szép!

Vagy még ennyit sem. Ámulunk. Ezek a képek *nincsenek* a hivatalos tárlatokon. A kiszáradt agyu és ecsetű képirók mázolnak, mázolnak, kinyalnak cukros képeket s ez az egész magyar művészet. Schol a l'art pour l'art! Amely azt mondaná: „mi is voltunk fiatalok, mi is küzdöttünk és akkor teremtettünk. Ma már újak vannak, amiket nem értünk. Hát gyertek, a művészet szent nevében, itt van egy kis hely nektek is.“

Nem. Dehogyan adnak oda a helyüket. Az ecsettel bemázolják a fiatalokat, hogy előre ne haladhasanak. Elnyomják az Életet a rég elmultak, a meghaltak, a divatból kimentek.

Itt az ősz és kezdődik a tárlatok összeállítás. Figyelni fogjuk, mit művelnek az öreg ecsetkezelők. Megnézzük a képeket s az ó arcukba is belenézünk. Füleikbe kiáltjuk: veteres migrate coloni! Takarodjatok már ócska vásznaitokkal, értelmetlen, rosz képeitekkel, üres semmitmondó képeitekkel a pokolba. Unalmasok vagytok, öregeink. Pedig, ha nem felejtettétek még el, minden zsáner jó, csak az unalmas nem. Ez az ami öl.

Ahol nem kell fizetni.

A Park-Klub.

A Stefánia-uton, gondosan ápolat fák között emelkedik *Atzél* Béla báró alkotása: a Park-klub épülete, ahol most, lóversenyek idejében majdnem olyan élénk az élet, mint májusban.

Éttermek, dohányzó és kártyaszobák várják a magas arisztokráciát, mely délelőtt, délután dezsónéjét, este az ebédjét itt költi el. Az eljárás oly egyszerű, hogy ha mindentűt alkalmaznák, egyszeriben közkedveltségie tenne szeret.

A vendég, a klubtag, bemegy az előcsarnokba, ahol *Vincenti*, a volt katonatiszt, pénzügyminiszteri tisztviselő ül a kaszszánál. A vendég oda se néz, hanem bemegy az ebédlőbe s vagy étlap szerint vagy table d'hôte megebédél. Azután a dohányzóba megy, ott elsi egy pár jó szivart. Esetleg átmegey a kártyaszobába, ott játszik egy-két pártit és se szó, se beszéd, elmegy. A pincér felírja, mit fogyasztott s ezt átadja *Müllernek*, az Országos Kaszinó s a Parkklub bérlelőjének. Soha nem kéri tőle a csehet, mert a klub jótáll a tagok adósságáért s erre *Müllernek* havonta 10—30.000 korona előleget ad. A vendég akkor fizet, amikor akar, esetleg 2—3 hónap múlva. A klubtag magával vihet vendéget, de ekkor az ő számlájára írják a vendég ebédjét is.

A főszézon áprilisban kezdődik. Ez a dzsentrik hónapja. Májusban az arisztokrácia lepi el a Parkklub folyosóit s kerti sétányait, amire a dzsentrik eltűnnek s magukra maradnak a kényes, más világfelfogású mágnások.

Azok a vidéki életről, a szakácsnérről, lóról beszélnek, a mágnások csak a maguk különös eseteiről. Kis afférok is esnek e helyen, de azokról hallgat a krónika.

Egy-egy lövés vagy kardcsattogás fejezi be a lovagias ügyeket.

Nagy estélyek idején a szolgaszemélyzet: üzletvezető, pincérek a parkba nem mehetnek ki, ahol a lombok, bokrok között, kis lugasokban érdekes megbeszélések folynak. Ilyenkor élénk az élet s hull a pénz mindenfelé.

A park állandó látogatója: *Halasy* Pál nyug. tábornok. Mindennap kimegy. Az igazgató: *Jekelfalussy* Zoltán is ott van mindennap. A legmozgékonyabb ember a parkban *Szapary* Pál gróf.

A legérdekesebb látnivaló azonban a parkban egy kis tábla. Az előcsarnokban függ. Ez a fekete tábla. Ide van kitéve azok névsora, akik a tagsági díjjal adóssak, továbbá: akik az *ebédszámlájukat hosszabb ideig nem fizették ki*, végül azok névsora, akiket *ki akarnak golyózni* adósságuk nem fizetése miatt. Külön van a *kigolyozottak* névsora. Mert itt is az elv: aki nem fizet, kiteszik a szűrét.

A névsort nem közöljük. Végre is a vendéglős megkapja a klubtól a pénzt, aki pedig nem akar fizetni, azt ugysis kidobják. Kevesen vannak s biztosan nem volt ebédjük.

Pincérvilág.

Pincérek!

Fiaim! Ez a nagy kávéházi város, Budapest, hónapok óta olyan, mint a megbolygatott hangyaboly. A lakásunkat, életünket, egész napunkat, üzletünket és szerelmünket zavarja az állandó harc a pincérkérdésben. Vörös vagy sárga, ezt zugja minden pikkoló és langyos kávé habbal. Sárga vagy vörös kiáltás zavarja meg nyugalomra szánt óráinkat. Egyik helyen szidják a sárgákat, elnevezik őket mindennek, csak jönnek nem, a másik helyen a vörösöket árasztják el válogatott kifejezésekkel. A levegőben „szakszervezet terrorizmusa“, „huligánok“, „karbolüveg“, „revolver“ kifejezések röpökdenek s az eddig jó barátok ellenségekké válnak.

Eddig pincér és pincér közt nem volt különbség, egyforma szegény ember volt mindenki. Jó kenyeres pajtások. Ma kisütik egymásról, hogy váltót hamisított, betyár, börtönviselt alak. Hát ez nem növeli a pincérség nehéz és fáradságos munkával megszerzett jóhírnevét s becsülését.

Eddig a pincéret munkatársainknak tekintettük, akik kényelmünkre dolgoznak, tesznek s megbecsültük őket. A mult idők *lenézése* benünk *tiszteletté* változott, mert a munkát néztük, a tisztas munkát. Ezt megakarjuk tartani továbbra is s nem akarunk visszamenni oda, amikor lenézett utolsó ember volt a pincér, csak azért, mert pincér volt. Ide akartok visszaszülyedni?

Mert egy pár megtévedt ember összekap s kikiabálja a világnak, amit ők maguk se hisznek. A rosz családtagok tesznek így, mikor összekapnak. A világ szájára adják egymás szennyességét.

Fiaim, derék, becsületes kávéházi munkások, nyugalmas óráink, nappali és éjjeli életünk megédesítői! *Érezétek már végre, hogy embeerek vagytok s egyforma sorsu emberek, bajtársak*. Ne abban tünjete ki, hogyan tudtok egymásra minél több komizságot mondani, hanem egyesüljete a közös szeretben s ne álljon a testvér testvérel harcban.

Életetek most fel van dülva, harcban álltok s a közönséget is izgatjátok vele, pedig a közönség szeret titeket. Szeressétek egymást egy kicsit jobban, mint ma. Egyesüljete inkább ki, hogy állandóvá tegyétek sorsotokat s biztosítsátok magatokat arra az időre, amikor a nehéz munkában megrokkanna segítség nélkül maradtok. Akár vörös, akár sárga, mind em-

berek vagytok, ne adjatok semmit egyik uszítóra se, első legyen előtettek a magatok jóvólta. Mi rokonszenvvel fogjuk kísérni ezen törekvéseteket s gazdáitok is más szemmel fognak nézni rátok. Ne legyetek eszköz egyik fél kezében sem: mindakettőnél hatalmas kérdés ez. Nem ez a ti érdeketek, vörösek és sárgák, hanem a magatok jóléte, helyzetetek állandó javítása és a kölcsönös megélhetés.

Fiaim, bolond, jó pincérek. Ne kapjatok egymás hajába. A közös sors és nyomorúság hozzon össze titeket a szeretet jelében, amely se nem vörös, se nem sárga. Nézzetek egymásra, egymás kiaszalt, kidolgozott, vérszegény, rosz lábú alakjára s bizony isten, testvéri szeretettel ölelitek át egymást és sirni fogtok, hogy a testvér testvér ellen tört. A testvérharc sohse vezetett jóra.

Fiaim! Szeressétek egymást s ne bomlatok szét színekre. A szíveitek egyesüljenek! Legyen béke!

Ez a komoly szavam hozzátok, pincérek! A Napló az összes pincérek ügyét megjelenése óta jóindulattal s rokonszenvvel kezelte s ezentul is a legnagyobb jóakaratot várhat lapunkban minden pincér.

A közönség.

Lipik és Zagreb.

Üldözik a magyar szót.

Lipikben a horvát arcatlanság megint belekötött a magyarságba. A nemzetiszini zászlót egy magánvendéglőről levétette a pimasz, alávaló horvát „hatóság“. A magyarok, persze, persze, a báni kormányhoz fellebbeztek. Jó helyre. Akár a sóhivatalhoz mentek volna.

Hogy mi megy végbe Horvátországban ellenünk, azt tudósítók a következőleg rajzolja meg:

Lipiken, ahol a közönség jórésze magyar, megtörtént, hogy a gyógyfürdőről eltávolították a magyar felirást. Egy éjjel jókedvű huszártisztek mulattak s elhuzatták a cigánynyal a Kossuth-nótát. Másnap az előjáróság, mint foglalkozás nélküli csavargókat kitiltotta a cigányokat a fürdő területéről, s mikor Daruvárra, a szomszéd fürdőhelyre menekültek, onnan is takarodniok kellett. A magyar nóta miatt! A magyar vendéglős ezen feliratának „Vendéglős, az előjáróság 30 nap alatt bemeszelését rendelte el s amikor a vendéglős felebbezni akart, figyelemztették rá, hogy ki fogják macerálni a faluból. Ha azt hinné valaki, hogy ez Romániában történt, csalódik. A magyar állam területén, Nagy-Magyarország határáról néhány órányira, magyar pénzen hizott hatóságok követték el.

Zagrebban az illicán inzultálják, aki magyarul beszél. A vendéglőből kiutasítják, aki magyarul kér enni. A vendéglős azt mondja, hogy horvát vendégei botrányt csinálnának, s kéri, hogy a magyar vendég távozzék. Lipiken és Zagrebban bemegy a magyar királyi trafikba, s kérés „hölgy“ cigarettát: Az elárúsító vállat von. Nem akarja érteni a magyar szót, ha kára is lesz belőle.

Zágrábi tanulók inzultálnak minden magyart, legujabban németeket is. Egy tirolói hölgyet, aki rokonait látogatta meg Zagrebban, a vasutnál leköpdösték a barbárok.

De van egy szép vonásuk. Kis nemzetek lehetnek ilyenek. A sovinizmus. Az idegen este a nagy parkban egyedül siető, fehérruhás lányokat lát. Megakarja szólítani, kalandot sejt. Ha van horvát ismerőse, ez figyelmezteti:

— Uram! Ne próbálja meg, hogy megérintse e lányokat. Nézze jól meg: a karjukon a horvát nemzeti szalag van. A horvát nemzet védelme alatt állanak. Aki megsérti őket, jaj annak. Rögtön megverik.

És a magyar állam hol van? Kerestük egész Horvátországban. Nem találtuk. Megették a krovóatok!

Az amerikai Köpenickből. A lapok telelarmázták a világot, hogy: 1. a köpenicki suszter, Voigt fellép, azután 2. a suszter nem lép fel. Ne tessék szomorkodni. Egy köpenicki és egy suszter mindig látható a Friedmann-féle mulatóban. Azért tessék oda vigyázva kijárni.

Angol uri szabó **WEISZ SÁNDOR**

IV. kerület, Városház-utca 10., I. emelet

készpénzfizetés mellett a legjutányosabban készít valódi, óriási választékú angol, skót és magyar kelmékből elegáns öltözékeket, felöltöket, kabátot.

Nem új üzlet. Régi, hírneves cég. Az elegáns, szolid, uri közönség kedvelt szabója.

Horkayné a kaszinóban.

Horkayné: Jó reggelt, Herceg ur! Mi újság a tengereken?

— A szabadság és szerelem.
— E kettő kell nekem, mondja *Petőfi*, akinek maga házat szerzett.

— Ez nem érdem, nagyságos asszony, nekem jól esett.

— Oly kevesen vannak, akik ilyent mondhatnak.

— A soha meg nem hálónak, a napistennek templomot építeni, tiszta gyönyörűség.

— De nem divatos. Az élőknek kell kedvében járni.

— Az is élvezet. Nagyszerű lenne, ha mind, akik lelkünket, magunkat adjuk az írsainkba, szeretettel fizetnének egymásnak a közös sorsért.

— Ahá! Mond valamit.
— Hígyje el, senkinek sincs több szükség a szeretetre, mint az írónak. Az a melegség, amely körülveszi, virágokat növel. A bajban enyhítő ír, az örömben mondhatatlanul jóleső érzés, tudni, hogy igaz szívek őszintén egyek velünk. A cél egyetlen: szeretetet gyűjteni.

— Maga, — hogy félbeszakítsam, — Vácra megy lakni?

— Igen s talán messzebb.
— Jobb ott?

— Kérdezze, nagyságos asszonyom, jó-e itt? Kaszinó, üres fecsegés, kávéház, üresebb léhaságok, tartalmatlan élet. Mikor lehet itt dolgozni? Hiszen itt, amint *Ady* Endre mondja, az ember: „vesztéglő akarát” lesz. Nem érlel ez a város semmit, csak pusztít, bomlaszt, ront.

— Ejej. De talán igaza van. S ahogy maga itt élt, igazán mindegy, akárhol él így.
— Nem értem.

— No, tudja, nekem is van egy író ismerősöm. Kinek nincs? Ez elmondta, hogy egyszer magához ment. A szolga az előszoba nyolc pamlaga közül az egyikre leültette. Várt türelmesen. Végigülte a nyolc pamlagot. Egyszer kijött a szolga s azt mondta: „Bocsánat, a nagyságos ur angol leckét vesz, nem fogad.” A vendég erre beizent, hogy szeretne magával magyarul beszélni. És elment. Hát így fogadja a vendégeit? Nem is csoda, ha nem keresik fel, akik szeretik.

— Látja, nagyságos asszonyom, ilyenek az ideges emberek, nem tudnak várni. S mikor dolgozhatnak itt? Vagy azt hiszik, hogy az író nem tanul folyton s nem viselős a gondolatokkal? Divat lett, hogy az író csak a kávéházban szellemes, de rossz novellákat ír. Megyek Vácra.

— Hát nem hozott semmit Görögországból?

— De igen.
— Nos?
— Egy tapasztalatot.
— Hallom.
— A graeca fides már nincs Görögországban.

— Mi az?
— A görög hűség. Fordítottja a valódi hűségnek. A ravaszság. A hátmögöttség. A szembe való hízélgés s a távollétben megmarás.

— S hol van?
— Magyarországon, asszonyom.
— Ez új magának.
— Aztán *Molnár* Ferencnek volt egy jó gondolata. Egy hely, ahol újságíró ékezhetik s ha van pénze, fizet. Ha nincs, senki se tudja, hogy ingyen evett. Mikor pénze van, megfizeti. Újságíró, ha van pénze, fizet.

— Az ötlet jó. Elsőrangú. Meg is csinálhatná *Molnár* Ferenc. De...

— Még egyet. Olvasta a „Nyugat”-ot?
— Nem.

— Ott irnak a maga új regényéről. Azért kérdeztem, mert eszembe jutott egy józú eset. A hat éves csodagyerek, a főrabbi unokája, *Alexander* Margit itt táncolt egyszer a Király-

színházban. Ugyanazt, amit *Fedák* Sári. A kis leány betanulta a táncot, mint egy kis majom s együtt eljárták. Azután *Fedák* egyedül táncolt. A kis Margit a színpad mögött figyelte a Sárit, aki elvégezve a remek hosszú táncot, kiment. Egyszerre észreveszi, hogy valaki rángatja a cipőjét. A kis Margit áll előtte ijedt arccal: „Fedák néni, Fedák néni, baj van.” „No, kis lányom, mi a baj?” A kis lány fontoskodó arccal sugja: „El tetszett téveszteni a harmadik lépést.” E pillanatban kihívták *Fedák* s még huszonötször a színpadra, annyira tetszett a tánc.

— Most már megyek, kezét csókolom.
— Jó napot. Annyi szeretetet, amennyit kíván!

Szd.

A rimamurányi munkásai.

— Hova lesz a munkadíj? —

Korompáról, a „Rimamurányi Köszénbánya Részvénytársaság” telepéről panaszos levelet kaptunk.

I. Az ott dolgozó munkások, a világ legbaromibb életét élő emberek, az örökös sir rabszolgái, keserves napszámaikat csak minden 4-5, hétheten kapiák kézhez. Egy hónapban tehát egyszer fizet a társaság, holott a napszám hetenkint fizetendő.

Továbbá panaszoznak, hogy mindent az ottani fogyasztási szövetkezetben kell vásárolniok, úgy, hogy a bér kifizetésekor egy pár koronát kap ki a munkás.

II. A vendéglő az igazgatóságé, tehát ott is a munkás pénzét szívja el a hatalmas vállalat.

III. Az igazgató a község tanácsában ül s ezt befolyásával irányítja. S éppen nem a munkások javára.

IV. A magyar munkásokat lassankint kiszorítják s helyükbe cseh és lengyel munkásokat hoznak.

V. A bánya kantinosának mindent a fogyasztási szövetkezetből kell venni.

VI. A postán érkező lapokat nem adják ki, nehogy valami olyat olvassanak, ami a munkást felvilágosítaná.

A budapesti központ igazgatója e vádakra kijelentette, hogy:

I. Igaz az első eset. A munkásokat tényleg 4-5 hetenkint fizetik, de ez azért történik, mert előlegük van állandóan s így természetes, hogy alig kapnak ki pár koronát.

II. A fogyasztási szövetkezet nem az igazgatóságé, hanem a munkásoké, tehát helyes, ott vásároljanak. A szövetkezet 2% hasznot hoz, ennek fele a munkásbetegségélyező, fele a társuladé, ez utóbbi részvényei nem adhatók el, csak miniszteri engedéllyel.

III. Az igazgató nem gyakorol befolyást a községi tanácsra.

IV. A munkásoknál csak a használhatóságra néznek s nem arra, hogy a magyar-e, vagy lengyel, vagy cseh.

V. A lapokat a munkás kézhez kapja. A kantinos vásárlása csak a szövetkezet s így a munkások hasznára van.

Igy áll a két fél véleménye. Minekünk az a fel fogásunk, hogy a munkásokat minden héten fizetni kell, ha kívánja. Ha belenyugszik a havi fizetésbe, az az ő dolga.

A reklám.

I. Jelenet az utcán. (Két ur találkozik.)

Az egyik: Ah, van szerencsém ügyvéd ur. Hogy van, hogy van, beh rég nem láttam.

A másik: Jónapot. Köszönöm, jól. De miért ez a meleg üdvözlés?

Az egyik: Tudja, Tarján ur, azt hiszem beteg volt. Bizonyosan beteg volt.

A másik: Ugyan, ugyan. S honnan sejtí ezt?

Az egyik: Napok óta nem láttam a nevét az újságokban.

Dr. Hönig Izsó

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézete.

Elektromágneses gyógyítás
magas feszültségű áram, keletkezés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógymódok

Budapest, IV., Károly-körút 24. sz., I. em. Lift.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógymód minden idült bajnál, különösen:
Általános idegesség. Kóros és csúsz (Houma).
Almatlanság, Fejfájás. Izületi és osontalok.
Hűdések. (Paralízis). Székrekedés. Daganatok.
Ger-novelősvadás. (Rubes.) Anya-csere bajok (gizás).
Ideg-ájdalmak. (Ischias.) Bőrbajok, bőrvészke eg (lupus).
Szívbetegségek. Hájhullás, kopaszág.
Véredénye mezesedés. Szörtelenítés nőknél az arcon.
Gyomor-béibajok. Aranyeres osomók.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. n. 2-6-ig. Kívánatra prospektus.

Újságíró, mint kabaréénekes.

— Tarján Vilmos a vidéken. —

Érdekes esetet jelentenek a Naplónak vidékről. Tarján Vilmos, a Magyar Hirlapnak hosszú ideig riportere, egy vidéki orfeumban mint előadó-művész szerepel s nagy sikert arat.

Tarját, hasonlóan Pór Antalhoz, a Pesti Hirlap riporterehez, egyidőben uralta a „piacz”. Jó összeköttetéseit gonddal ápolta s ezen a réven Boda Dezső főkapitány barátságával dicsekedett. A mulatóhelyek kegyencze volt az öreg Klein bácsi fia, akit babonás félelemmel fogadott minden éjjeli mulatóhely s a mulatóhelyen minden leány. Az összes nyilvános és kevésbé nyilvános helyek titkait tudta s ennek birtokában megadóztatta a kávésokat, vendéglősöket, mulatókat. Nem volt utolsó, mint riportert sem. Egyszer Szent-István napján rongyokba öltözködött, végigkoldulta az innepet, egy éjjelt a hajléktalanok menedékhelyén töltött s tapasztalatairól ügyes riportban számolt be.

Információit, főképen a rendőri sajtóirodában szerezte s ezek birtokában, hogy így mondjuk, kissé elbizakodott. Nagy pénzeket szerzett s tipusa volt a budapesti tudatlan, emellett vakmerő és erkölcstelen újságíró. Mikor már nagyon messze ment s előkelő ösmerőseit kompromittálta, a hurkot hirtelen nvaka köré huzzák. Az erdélyi borozó tulajdonosa, Spiegel és a maison Frida tulajdonosa valamást tettek a rendőrségen, hogy megzsarolta őket. Tarján meg volt fogva futnia kellett. Budapest éjjeli életéből egy rettegett alak esett ki. Pályája hasonlatos a Pór Antaléhoz, akit Krecsányi detektív-főnök aktalopáson csipett s rábizonyította, hogy Spolarits Györgyöt meg akarta zsarolni.

Tarján egyideig külföldön kóborgott, míg elfogyott az apai segély. Most visszajött s vidéken nagy plakátok és a naiv, derék, becsületes vidéki „kollégák” hasábos reklámjai hirdetik Tarján Vilmos „kabaré-művész” fellépését.

Talán ki tudja zsarolni a közönség tetszését új foglalkozásában is. Tarján esete azonban még mindig nem volt elég intőjele a budapesti rendőrségnek arra, hogy jól megnézzék, miéle fajta hírlapírókkal érintkeznek és társulnak tisztviselői.

A Newyork botránnyai.

II.

A Herzfeld-esel kényszerítette a rendőrséget arra, hogy a kávéházakban elterjedt sipista-fosztogatásokra razziaát tartson.

A Herzfeld-eset a következő volt: Herzfeld Dezső és két társa állandóan a Newyorki félemeleten kártyáztak. Fogtak egy áldozatot s azt szépen kikészítették. Látszólag nem ismerték egymást a társaság tagjai s úgy „véletlenül” keríttek együvé. Ily módon összejátszva, egy csomó embertől szedték el a pénzt, holott már az egész kávéház tudta s nyíltan beszélt a kártyás manipulációkról. A társaság egy vidéki földbirtokost kerített karmai közé, akit előbb a Newyorkban, később a Royalban fosztottak ki. A földbirtokos zajt ütött, a rendőrség pedig ráment a „Budapest”, „Marokkó”, „Alhambra”, „Secessio”-kávéházakra s megtisztította a hamis kártyásoktól a nyilvános helyeket. Nem egészen. A „Secessio” ma is buvóhelye ezeknek az alakoknak, akik az üzorsások ügynökeivel társulva, itt készítik elő hadjárataikat.

A Herzfeld-eset óta még egy eset történt a Newyorkban. Egy fiatal huszártisztet készítet ki egy fiatal kártyás a szuterénben. Egy óra alatt, a főpinczér szemeláltára haterzen koronát nyert el a fiatal tisztól, aki kénytelen-kelletlen bont adott a tartozásáról és sirva ment el a híres kávéházból. Hiába próbált egyezkedni, a játékos hajtáhtatlan maradt.

— Ön tiszt — mondotta a huszárnak — s ha nem fizet, elveszti rangját.

Magyarország-Ausztria részére

LANG-ENZERSDORF
(Wien mellett.)

CS. ÉS KIR. UDVARI SZALLITÓK

E. MERCIER & Co.
EPERNAY-MARNE

Vezérképviselő Magyarország részére:

BRAUN MIKSA
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20.
Telefon 104-27.

— De kérem, én önt nem ismertem; ön hívott engem, s beusztam — védekezett az áldozat.
— Fizetni vagy baj lesz — szólta a kártyás.
S a tiszt fizetett . . .

Egy jóhumoru ember, akit kedélyéről mindenütt ismernek és szeretnek, kártyázott a Newyorkban. A kártyázók összeveszték. U. B. hirtelen csendet kért:

— Uraim!
Mindenki odahallgatott a beszélőre, aki Napoleon híres mondását: „Katonák, e piramisokról négyezer év néz le reánk”, így variálta:

— Uraim! Tisztelet e kávéháznak. E falakról negyven évi fegyház néz le reánk.

Hirtelen összeszámitották a jelenlevőket. Huszan voltak. Egyre-egyre esett volna — két év.

Inger Szolimán.

— Az alkirály mozog. —

A volt temesvári főhadnagy, aki Szomáliában, Afrikában alkirály lett, ismét a cselekvés terére lépett. Az érdekes embert, mint tudni, a szomáli törzs felállítására miatt az angolok elfogták s hazaküldték Magyarországra éppen akkor, amikor már a magyar kereskedelmet Magyarország és a szomáli föld között meg akarta indítani.

A trónjától megfosztott fejedelem Bihar megyébe menekült, Kimpány faluba, ahol egy szintén menekült lengyel szabadsághős: Staudnitzky László gróf nagy kastélyában talált vendégszerető otthont. A két menekült ott szötte terveit, részint Lengyelország felszabadítására, részint a szomáli föld elfoglalására. Staudnitzky könyvet is adott ki e czímmel: „Az európai szabadság ellensége Oroszország”, amelylyel lázba hozta a papirgyárosokat. Inger valamelyekkel lázba hozta a papirgyárosokat. Inger pedig, jobb híján, a főszolgabíróval tűzött össze s olykor vidám felségsértési pörökben utazott.

Most azonban, a török alkotmány hírére az alkirály otthagya a kimpányi hűs erődöt s boros flaskákat s Konstantinápolyba utazott.

Mikor Inger Afrika partjain letartóztatták, hitei, nagyrészt törökök és arabok, elszéledtek s békében várták a fejleményeket. Most értesítették volt fejedelmüket, hogy szabad az út Afrikába, jöjjön mielőbb. Inger azonnal utnak indult s Konstantinápolyba ment. Budapesten ismét felvette régi öszszeköttéseit, hogy a magyar kereskedelem Szomáliába megindíttassék. Ennek az érdekes embernek még sikerül saját erejéből a magyar kereskedelem bevezetése Afrikába s nem fordul sem a Magyar Kereskedelmi Részvénytársasághoz, se a Kereskedelmi Múzeumhoz, amelynek kalrói képviselője Atlasz Márton. Ez nem Kelemen Samu képviselő unokaöccse, nem félbenmaradt jogászember, ez komolyan cselekszik.

Csak előre, Inger Szolimán, fenséges ur!

Ritka emberek.

I.

— Bányai Elemér dr. —

Budapesten két újságíró van. Az egyik: a sajtó, a másik: Bányai Elemér. Mindent tud. És jól. Elsősorban írni. Azután lelkesedni az igaz ügyért. Ritka ember. Ahol elnyomnak ártatlan gyöngéket, ahol igazságtalanság történik, ahol megsértik az emberi méltóságot, ott terem ez a fekete szemű ember s küzd. Mily nemes ez a hév, ez az emberszeretet.

Olyan ő, mint a fa. Szép lombozata égbe nyulik, de gyökerei, mélyen bent vannak a földben. A gyökér: a tudás. Olyan dolgokról tud és ír, amelyekről egynemelyikünknek sejtelme sincs. Történettudós, tanár, író. Így ment újságírónak. És még, pardon, morális, karakteres ember.

Régi házakat bont le s új eszméket hirdet. Budapesten ujakat. A jószágot. A lelki nemességet. A jó gyakorlatot is. Valóságos aziluma volt a lakása a tehetséges embereknek.

De elég. Mert tudásánál csak szerénysége nagyobb. Ezért ír „Zuboly” néven. S azóta boldogul, amióta Herczeg Ferenc meglátogatta s beépett a földön heverő panamájába.

Tizenöt Bányai elég volna ennek az izléstelen, kedves, fiatal Budapestnek. Mindjárt jobb képe lenne.

II.

— Mikos Lajos dr. —

Ez is csöndes ember. Szép, kékszemű, jószágos észű. Mindenki szereti. Mert esztéta s nem tola-

kodik. Vár és dolgozik. Szerkeszt. Tudja, mi kell a közönségnek s mit szabad megírni. Pompás, magyaros fordításait senki se veszi észre. Természetes. A számocától megkívánjuk s nem tünik fel, hogy zamatos. Az ellenkezője az, amit észrevennénk. Versek fordít, szinte szebbek, mint az eredetiek. Költő.

A jövő újságírója Mikos-modoru lesz. Ide fog fejlődni. Ma kevés van s ezek közt első ez a szerény, kedves ur, aki messziről czinikusnak látszik, de észreveszed, hogy csupa jószág és szív. Az emberszeretők közül való.

Csoda-e, hogy nem érvényesülhet úgy, amint mi szeretnénk?

Az emberi méltóság.

— A nizzai eset. —

Ahány idegen megfordul Budapesten, mind a következőket mondja derült fejszövél mellett: „Beh! szépek ezek a budapesti nők s milyen kevésbé kerülnek”.

Ennek a mondásnak igazát akkor látjuk, ha Párisba megyünk. Ott a nő az emberi méltóságát érzi, tudja és értékeli. Ezért neveznek minket Balkánnak, mert itt a nő csak vásári árucikk s nem is igen tudja, hogy ember.

Itt, a szép, piszkos, lármás és kedves, izléstelen és gyönyörű Budapesten megsértik a nőt, a férfit, pofozzák a jó izlést s csodálkoznak, ha ezen valaki fennakad. Itt olcsó az ember s a legolcsóbb a becsület.

Ellenben Nizzában a következő eset történt: Egy olasz grófné féltékenykedett az urára, akit azzal gyanúsított, hogy egy barátja elcsábította. E feletti dühében a nizzai sétányon megtámadta férje barátját s napernyőjével végigverte. A megsértett olasz ember elégtételt kért a férjéről, ez megtagadta.

A megsértett ember átment Mentoneba, ahol a nizzai katonaság parancsnoksága van s két tisztet kért segédül. A tisztet visszaérkeztek s jelentették, hogy elégtételt nem kaptak. A parancsnok erre saját felelősségére — holott idegenről volt szó — meghívót bocsátott ki a grófnéhoz, aki rögtön átment Mentoneba. A parancsnok itt megmagyarázta, hogy egy „ember” sértett meg a grófné s elégtétellel tartozik. A lecsillapodott asszony erre jegyzőkönyvben kért bocsánatot a megsértett olasztól, aki este visszaérkezett Nizzába.

Ott a közönség már tudta az esetet s a legelzárkóztabb angolok is odasiettek az olaszhoz s melegen szorítottak vele kezét. Mert megvédte emberi méltóságát!

Mi történt volna Budapesten hasonló esetben? Nem is jó rá gondolni.

A választójog apja.

Kristóffy József.

Olthatatlan égő vágy vezette egész életében. Érvényesülni akart mindenáron. Ezért hagyta ott a megyei főjegyzőséget. Szűk volt Macedónia neki. Képviselő lett s itt is kereste a módokat az érvényesülésre. A Tisza-párt egyik elszánt embere volt, s már akkor jelelt adta annak, hogy vezető szerepet akar kicsikarni a sorstól. Nem engedték.

Tehetsége, képességei kétségtelenül elsőrangúak. Érvényesülési módjai már kevésbé. Ez a magyar átok: aki tehetséges itt nálunk, elvesz az érvényesülési módok keresgélése s próbálgatása közben. Kénytelen tehát illegitim eszközökhöz folyamodni. Ő is így járt.

Miről szötte terveket ez a nagykaratú, tébolyos ember, nem tudhatni. Talán ma is remél. De egy bizonyos: belügyministerséget vállalt akkor, amikor az senki fiának se kellett. Neki mindegy volt, a Nietzsche-embernek. Emelkedési lázában se nem látott, se nem hallott. Egész életében siket volt ilyen dolgokra. Mutatja a makói pénzügyigazgatóval való barátsága, akit mindenki lenézett, de akivel együtt szötte terveit. Vezérének, Tisza Istvánnak cserbenhagyása s a választó joggal ellene fordulása. Némi képen — közéleti emberről van szó, — házassága: Horváth Mihály püspök leányát vette el. Belügyministersége s választójogi akciója, mindez csak eszköz volt ahhoz, hogy előre mehessen.

Magyarországon azonban bizonyos legitimitást kívánnak meg attól, aki fölfelé akar haladni. Ő ezt nem vette észre. Nem akarta csupa illegitimitás az egész ember. Ezért jutott a kuruclesi dülőre s ott vár, vár.

Nem egészen meggyőződés, ami vezet. A célhoz, amely mind messzebb esik tőle, az eszközt nem váltogatta. A szocialisták jó embere, sok jót tett velük.

— Én is olyan munkásember talpát, a fedákit. — szokta mondani a szocialistáknak.

S amikor elmennek, bőrfoteljébe süppedve, kardiál-medokot önt poharába s mosolyogva mondja: — Itt voltak a jó szocik.

Ez ő. Kristóffy. Aki még ma is azt hiszi, hogy ő lesz Magyarország kormányzója.

Pedig önmagát se tudja kormányozni. S amikor már a kormányozható léghajót feltalálják, egy lesz, ami kormányozhatatlan: Kristóffy.

Nem látta, hogy Magyarország a szédelgők és szélfúvók eldorádója. Itt vigyázni kell arra, amije van az embernek, mert ha erején felül valóba fog, azt is elveszti, amije van.

Ő elvesztette egészen. Nem vigyázott.

Egy új betegség.

— A petrás. —

Előjárónak: Nem láttam a „János vitézt”. Hallottam, hogy „Bob urfi, hej, legény a talpán” s elhittem belőle a talpat, a fedákit. A „vig özvegy”-nél megvártam, míg „bus özvegy” lett, akkor sem néztem meg. Nem hiszik el, tehát elmondom, hogy a hűgókárolyi sikert megközelítő „Oerdoeg” című goethe-materlinck-wildeoszkári darabot se láttam, annyit hallottam róla. Nem csodálkoznak tehát azon, ha nem ismerem se színből, se izből, se látásból, se hallásból azokat a kis sárikat, akik a divatos betegséget terjesztik mindenfelé.

A tárgyra: Zsebkendőt tégy az orrod elé, jó izlésedd tedd le a Színház portásánál, mert megzúpus s nézd meg azt a kis furcsaságot. Eszedbe ne jusson a múlt idő, amikor a bálványok valódi istenek voltak, akikhez hozzáfűződött a lelki minden lihegő érzése, finom ösztöne és vágya. Ne is legyen szó Pálmay Ilkáról, az egyetlen liusról, ne gondolj Blaha Lujzára, a barna csalogányra, s vigyázz, hogy a kedves Küry Klára eszedbe ne suhanjon. Amit mi vártunk tőlük, azok voltak. Amint A dy Endre mondja: „Ezer asszony és ezer soha”. És ezek voltak a nagy idők, amelyeknek vértanui vagyunk.

Az izlés megrokkant, a közönség ámulva áll meg a kis figurák előtt, melyek a nagy bálványok helyére kerültek. Tartalmatlan, üres, izlés nélkül való semmiségek. Melegágyak. A viszketség melegágyai. És emellett kártevők. Eddig kettő tült e a szinpadról.

Az egyikért agyonlővi magát egy gyerek, akit becsábított a házába, mint a bodai leányok szokták. A gyerek lopott; ki nem lopott gyermekkorában leányért? Én is bört, te is pénzt, ő is könyvet. Ez a kis fiu pénzt lopott. Rájöttek, föbelötte magát. Ez az egyik petrás. A másik gummitalpon jár, hebeg a szinpadon, ezerkoronások elvesztését jelentgeti fel a rendőrségen, amiket otthon, a „barátjánál” megtalál. Nöket már nem is engednek vele egy kocsin. Fizetése: ha van. Azt írják róla: művésznő. Ez a másik petrás. A harmadik.

Az a valódi. Az ő-petrás. Izletlen, amikor beveszed a „művészetét” s nem tudod, mi ez, miről jó? Felsőhajtás: Beh, tartalmatlan, jó volna tüzes, csillogó, vérforraló spanyol bor, egy kis pohárkával. Egy csöpp. Ehelyett nyálkás, savá-borsa nélkül való valamit nyelcs le. De van automobilia, hurrá! és sofförje. Akivel pofoztat gyereket, csináltat skandalumokat s aki lö, ha kocsis akad utjába.

Hát ez a petrás. Az autopetrás, akiben senkinek kedve nem telik. Róla senkise beszél. Előadás után művészetre szomjas emberek órákig, napokig emésztene nagy gyönyörűséggel a nagyszerű hevületeken, amit a művészet a szinpadról árasztott. Itt automobillról, meg arról van szó, hogy kinek adta oda a gróf a pénzt, kinek mit fizetett ki vele. Hát ez a petrás. Ez nem művészet, hanem automobil.

És jár a petrás, a petrás, veszélyben a gyomrod, áldott Budapest. Sauve, qui, peut! Azaz:

Köhög a bolha!

Jöjjön már valaki. Egy valaki. Odatartjuk neki a vállunkat: Emelkedjék. De az orrunkat — soha, mert nem láthatjuk a szagtól — a petrást.

— 6.

JAHN-féle vendéglő

Budapest, V, kerület, Lipót-körut 10. szdm.

Tulajdonos: GRACHEK FERENC

Kitünő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapolású kőbányai Dréher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé. Nagy éttermek. Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák. Előzékeny kiszolgálás.

HIREK

— A házmaster ur mulatott. Ma éjjel Szombathelyi József 939 számú rendőr az Erzsébet-tér egyik padján egy alvó embert talált. Odament, felkeltette és igazolásra szólította fel, aki éktelen haragra lobbant, az igazolást megtagadta, majd gorombáskodni kezdett.

— Te piszok, gazember, csirkefogó, te nekem nem parancsolsz, — kiabált a rendőrré. A rendőr erre elő akarta állítani, de ez erélyesen védekezett. Dulakodott a rendőrré, háromszor arculütötte, majd előrántotta zsebkését és a rendőr felé szurt.

Szombathelyi kardot rántott s támadója kezére akart ütni, véletlenül azonban fejét találta, úgy, hogy az vértől élbörítva összeesett.

Időközben több rendőr érkezett a helyszínre, a kik a sebesültet egy kapu alá vitték és a mentőket hívták, majd bevitték a főkapitányságra, a hol megállapították, hogy Seitz Ferencz 26 éves, Bálvány-utca 4. szám alatt lakó házmaster. Kihallgatása után lakására vitték, de megindították ellene az eljárást.

— Ismeretlen férfiholttest. Az újpesti rakparton, a Wahrmann-utca irányában a Dunából egy 28—30 évesnek látszó férfiholttestet fogtak ki. Személyazonosságát ezideig megállapítani nem lehetett. Hulláját a törvényszéki bonctani intézetbe vitték.

— Halálos elgázolás. A Vasvári-Pál és Király-utca sarkán Kiss László fuvaroskocsis kocsijával elgázolta Ordas Juliska 9 éves kis leányt. A gyorsan hívott mentők a Rókus kórházba vitték a súlyosan sérült gyermeket, ahol néhány óra múlva meghalt. A kocsist le tartóztatták.

Hirtelen halál. A Rákóczi-ut és Muzeumkörút sarkán egy idősebb ur hirtelen összeesett és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Kés, bicska, bot. A vasárnapi rendőri hírek közt mindig elsőrendű helyet foglalnak el a verekedések és szurkálások. Tegnap is volt elég. Egy döbrentei-téri kocsmában Nagy József 60 éves munkás és Nógrádi Vilmos 33 éves kártyos verekedtek össze. A mentők a Rókus kórházba vitték őket. — A Hungária-k. 91 számú ház előtt Gemeindefürdő István kocsist szurkálták össze. — A Gömb-utca és Teve-utca sarkán Katona Mihály, Katona Gergely, Katona Sándor, Józsa Gergely és egy ismeretlen nevű részeg ember szurkálták össze egymást. A súlyosabban sérülteket a Rókus kórházba, a könnyebben sérülteket, miután a mentők bekötötték őket, VI. kerületi kapitányságra vitték.

— Életuntak. Urádi Erzsébet 23 éves fodrásznő a Dunába ugrott. Utána usziak, kifogták, de már eszméletlenül állapotban volt. A mentők vitték a Rókusba. — A Ferencz József-hidról egy férfi ugrott a Dunába és elmerült a hullámokban, mielőtt kimentették volna.

— Tűzek. Oláh József fűszerkereskedő Szondy-u. 15. szám alatti pincehelyisége ma délután kigyulladt, a tüzet a Központi tűzoltóság oltotta el. A kár jelentéktelen. — Tűz volt még Újpesten, ahol Hercz Lajos háztulajdonos Lőrincz-u. 69. szám házában egy fűszerműgyulladás ki. A tűz a fűszerműgyulladás tovább terjedt a lakóházakra is, és 5 lakóházat teljesen elhamvasztott. Kivonult az újpesti tűzoltóság s fáradságos munka után a tüzet eloltották. A kár több ezer korona. Emberéletben kár nem esett.

Baleset egy hajón. A „Regensburg” nevű hajón Horváth Albert, 45 éves gépápoló egy lépcsőről lecsúszott és súlyos sérüléseket szenvedett.

SPORT.

I. Eladóverseny. 1. Boccaccio (Walkington), 2. Faragó. 3. Palóczkirály. Tot. 10: 116.

II. Beaten-handicap. 1. Virginia (Smutny), 2. Capt. Jack, 3. Gigolette. Tot. 10: 275.

III. Erzsébet királyné díj. 1. Miracle (Carslake), 2. Frau Godl, 3. Matschaker Tot. 10: 118.

IV. Eladó verseny. 1. Togó (Smutny), 2. Medve Jankó, 3. Apatin. Tot. 10: 29.

V. Nursery-Beaten-handicap. 1. Temeraire és Eszmadta (holtversenyben), 2. Hanna, 3. Dsidás. Tot. 10: 37 és 113.

VI. Kétévesek eladó verseny. 1. Fabelhaft, 2. Lia, 3. Mi ez? Tot. 10: 45.

VII. Welter-handicap. 1. Mayenne, 2. Bouquet, 3. Hiade.

Razzia.

Az arány így áll: Budapestén három-négyezer ember él, aki állandó harcban áll a társadalommal. Magyarul: gonosztevő. Ezek ellen állandó hadjáratot visel a rendőrség, mint a társadalom harcoló része, amelynek a károsultak segítségére sietnek. Beözönlések, újabb gonosztevők feltűnése, a börtönökből való kiszabadulások időszakonként felelősköztetik a gonosztevők számát, úgy, hogy a rendőrség egyes elfogatásokkal nem boldogul. Ekkor és csak ekkor parancs megy az őrszobákra, berendelik a detektíveket, s az éj csöndjében Sajó vagy más kapitány törzskarával, egy-két riportterrel s rendszeren érdeklődő előkelőségekkel meghajtják a Csikágót, meg a Lige-tet.

Az érdeklődőkről keveset mondhatunk. Sajó vagy az ottlevő kapitány kávéházi ismeretségéből valók s az a bizonyos hajszál tartja őket. Ugy nézik a razzia idegborzongató jeleneteit, mint a téli zivatart a meleg szobából kitekin-tők. «Jaj, ha engem is utolért volna», gondolják magukban. De ők siettek, futottak s ma már a Newyork kávéházban ülnek a jó, meleg kapitány körül. A nagyváros hullámai így sodor-ják mindenfelé az embereket.

De csitt! Tragikus komolysággal lép be a társaság az egyik éjjeli kocsmába, csend lesz. Mindenki az itélő óra szelét érzi behuanni a füstös, borgözös szobába. Csak az egyik asztalnál zajong egy fiatal legényke, feketeszemű, kerekarcú fiu, s kiált:

— Még egy liter bort. Ugy-e Mari, iszunk? — A mellette ülő gyerekképző leány a részegnek nevetésével erősíti:

— Hogyne! — Csend, — szól közbe a rendnek őre. — A fiu vidám arcczal, félelem nélkül néz a rendőrré.

— No, bácsi ne izéljen, hanem igyék egy pohár bort.

— Hogy hinak? kérdi a rendőr. — Sehogy — feleli a fiu. Mámá sehogy. Ma ur vagyok. Mi?

A rendőr karja alá nyúl s felrántja, egyuttal leüti a kalapot a fejről. Az ütés erős, a fiu megtántorodik.

— A kapitány ur van itt, felelj, hogy hinak?

A fiu arcán elszántság tükröződik, már emelkedik a karja, amikor megpillantja a rendőrkapitányt.

— Azért nem muszáj gorombáskodni az emberrel. A nevem? Hát, hogy hinának másképp, mint Bárány Pistának.

— Mi vagy? — Hogy mi vagyok? Istállófiu a Petánovics urnál.

— Hol van az írásod? — A fiu keresgél, kissé bizonytalanul jár a keze zsebeiben, egyszerre vállat von.

— Nincs. Nem hoztam el. — Akkor állj oda, a tulsó oldalra, vezényli a rendőr.

E pillanatban megszólal a kocsmáros: — Én ismerem, régi vendégem. Derék, jó fiu. Jótállok érte, hogy az, aminek mondja magát.

— Hát mit csinálsz itt? kérdi a kapitány. — Mit? Mulatok. Szegényember ott mulat, ahol lehet. Vagy nekünk nem szabad mulatni? Ez itt a szeretőm, a Mari. Állj fel Mari.

Mari feláll s igyekszik komoly arcot vágni. Nehezen megy. Hát inkább átöleli a fiut s megcsókolja.

— Na, rendben van. Mulass tovább — hangzik a kapitány szava.

A fiu tántorogva megkeresi leütött kalapját, végre megtalálja az asztal alatt, felveszi s felteszi. A rendőr int neki, vegye le. Nem veszi le a felpofozott fiu, hanem hetykén szól:

— Még egy liter bort a nyolczvanasból! — Egy jól öltözött, aranylánczos, feketeszakállas vendég e pillanatban ki akar surranni. A kapitány meglátja. Megállítja.

— Hé, hé, Goldmann Friczi, hova olyan sietve. Álljon meg egy szóra.

A megszólított megtorpan s kényszeredett nevetéssel bókol a kapitány előtt, mélyen leemelve kalapját.

— Alászolgája, kapitány ur, Rég nem volt szerencsém.

— Örvendek. Hát csak oda, a tulsó oldalra.

— De kérem, én nem voltam ott az Akácfa-utcai betörésnél.

— Jó, jó. Azért bent egy kicsit beszélgettünk. Maga ki van tiltva.

— A szökni akaró ember kelleltenül megy a «sorba», akiket bevisznek a kapitányságra. A razzia tovább folyik, egyeseket elengednek, mert igazolják magukat, másokat a sorba állítanak, amely nő, nő. A kapitány ismerősként szólit meg egyet-egyet.

— Ah, Durgó Jóska, eredj csak a sorba. Urgele, velünk jösz.

Goldmann Friczi a kapitány mellé settenkedik és sugva mondja:

— Kapitány ur, ha elenged, megmondom, ki lopta el a Magyar Otthonból az ezüstneműt. Én tudom, kérem...

— Menjen már innen. Majd odabent.

— Kapitány ur, ráadásul elárulom a vaczi-utcai betörés tetteseit, eresszen el.

Lefogják a Friczit, hogy ne fecsegen. Aztán megindul a menet kifelé, a vendégek felét elviszik. Odabent csak az istállófiu vidám, félrecepjja kalapját s elkezd, hogy:

— Nem vagyok én züllött ember, csak egy kicsit léha...

A leány vékony hangon huzza a nótát utána:

... léééhaaa.

Az ajtó becsapódik. A razzia fent, a szállodában folytatódik.

Kopogtatnak

— Nyissa ki

— Ki az? kérdi egy álmos női hang.

— A rendőrség.

Motoszkálás. Ajtó nyitás. Belépnek. Egy fiatal leány áll előttük, az ágyterítőt keritette maga köré.

— Hogy hívják? Mit csinál itt?

— Lukács Éva, szobaleány. Ma jöttem Pestre. A nagybátyámmal itt szálltunk meg.

A «nagybácsi» buta szemekkel bámul a társaságra. Látszik, nincs inyére a dolog.

— Mivel igazolja magát?

— Itt a könyvem.

Előkeresi, megmutatja. Csupa kitűnő bizonyítvány minden helyről. Elsőrangú szobaleány. Tegnap jött el e helyéről.

— És a nagybácsi?

Az dörmög, köhög, az ágyban, végre németül elmondja, hogy a «kisasszony»-nyal ma ismerkedett meg, különben hentesmester a Dohány utcából. Sohse látta azelőtt.

Kéri, hogy ne szóljanak a — feleségének, mert baj lesz.

A kapitány, a jó bizonyítványt méltányolja s int.

— Jó van. Maradhatnak. De holnap helyben legyen a kisasszony. Nagybácsival pedig ne találjam többét.

— Igenis, kezit csókolom — mondja a lány s visszafekszik az öreg ur mellé.

A másik ajtó kinyílik. Apró szoba, ugynevezett «kabinet». Négy lány alszik egymás hegyin-hátán. Rémülten néznek az egyenruhás hadra. Szegény cselédek, testvérek könyvük rendben, helyük még nincs. Ott hagyják őket. Megint összegabbaszkodnak a fojtott levegőjű szobában s hálálkodnak:

— Jó ember ez a főkapitány, nem bántja a szegény lányokat.

Közben innen-onnan kiczipálnak egy-egy notárius alakot, bűnbetűdét szerencsétlent. A szobákban mozgás, zaj, kiabálás, rettegve várják a földi hatalom képviselőjét. Szitkozódás jelzi, hogy valakit megcsiptek. Végül elhal a nesz s csönd borul a tányára.

A szám megapad, az egyensúly helyreállott. Egy pár száz veszedelmes, éhes emberekkel kevesebb a fővárosban, bent csücsülnek a kapitányságon, ahonnan eltoloncolják őket vagy átvisszik az ügyészséghez. De nyílnak a börtönajtók egyre s megint szaporodik a létszám, mely kergeti, hajszolja s néha meg is gyurja a rendőrt. Ez az állandó harc érdekes, szünet nélkül való, élet-halálra szól. Ez edzi meg a rendőrt, de a csavargót is. Jól ismerik egymást s aki hurokra kerül, annak jaj.

Ujabbán a jasszok taktikát változtattak. Czilindert és panamát viselnek s a nagy kávéházakba s mulatokba járnak. A rendőrség a ligetben keresi őket. Ezek pedig kényelmes karszékekben, párolgó kávé, italok mellett, börtönkával az asztalukon, megelégedetten olvas-

sák a lapok gondos jelentéseit, hogy razzia volt ma a Ligetben s összefogtak néhány szegény bogarat.

Az embervadászat itt kimerül. Itt már a Napló se merészel tovább menni.

Londonból kiutasított magyar színész.

— A talált gyermek élete. —

Egyik budapesti kabarében a jövő hónapban lép fel Vízzy Sebestyén fiatal színész, akinek kalandos életpályájából az a legérdekesebb, hogy Londonból kiutasították. A fiatal ember mindössze 23 éves, változatos, érdekes életét a következőkben mondta el tudósítónknak:

Budapesten, a Csengery-utczában kapu alatt találtak. Minthogy nem sikerült kideríteni szüleinek kitételét, a keresztelő plébános a saját nevét, és aznap Sebestyén napja lévén, keresztnevéül Sebestyén nevet adta. Azután különböző árvaházakban nevelkedtem, ahol 8 osztályt végeztem. Gyámszüleim elhaltak és minthogy az árvaszék nem gondoskodott tovább keletőleg rólam és így minden támasz és pártfogó nélkül maradtam, elhatároztam, hogy fölcsapok az idegen légkörbe önkéntesnek, az éppen akkor folyó bur szabadságharcban. 1900-ban tehát, huszonöt krajczárral a zsebemben, megszöktem és Bajáig gyalogoltam, onnan Dáljág csónakon utaztam, azután kóbor színészek és egész apró ripacstársulatok társaságában tettem meg az utat Bródig, akikkel sok falusi előadáson is résztvettem. Bródnál azonban szétváltak utaink és mivel nem tudtam a szükséges utiköltséget felmutatni, nem eresztettek át a hidon, mire én szó nélkül átúsztam a Szárvát.

Innen ismét gyalog mentem Szerajevón, Rogatizza-Gorázdán Visegrádig, ahol átszöktem ál-utakon Szerbiába és eljutottam Nis-ig, ahol utólért a tél és ott teleltem.

Februárban Szófián keresztül, Adrianopolig jutottam, de onnan iratok hiányában vissza kellett gyalogolnom Zimonyig, ahonnan mihamar Fiuméban tettem, ahol beszöktem egy angol kereskedelmi hajóra, amely Afrikába indult. Két napig a hajón bujkáltam, de végre felfedeztek. Ekkor, miután vissza nem vihettem, hajó-inasnak alkalmaztak, hogy az élelmet megszolgáljam. Egy utitársam azonban elárulta, hogy én a burokhöz akarok szökni. Durbanba érkezve tehát bezártak egy kabinba és ott kellett raboskodnom addig, amíg a hajó vissza nem indult Liverpoolba. Az uton a kapitány annyira megszeretett, hogy Liverpoolba érve, szerződöttem a következő hajójáratra. Azonban Fiuméba érve, a magyar hatóságok letartóztattak, mert nem volt nálam a keresztlevél kivül semmiféle irat és csak kapitányom közbenjárására bocsátottak szabadon. Azután a hajó elindult Délafrikába. Port-Elisabethbe érkezve, sikerült kiszökni.

És pedig a következőképpen:

Volt a hajón rajtam kívül még két más társam is, kik szinte ugyanazzal a czéllal jöttek a hajóra. Fajnalatt a hajó hátulján egy deszkát eresztettünk a vízre és annak a segítségével sikerült a partra vergődnünk. Három napig barangoltunk a szárazföldön, mikor megtudtuk, hogy a burok az angolokkal békét kötöttek. Ekkor, miután utunk czéltalanná vált, az első angol hatóságnál jelentkezünk. Így aztán az angol hatóság felügyelete mellett Londonba szállítottak, hol amikor megállapították, hogy sem szüleim, sem gyámom vagy hozzátartozóim nincsenek, egy Rotterdamig szóló hajójegyvel szabadonbocsátottak, jobban mondva kiutasítottak Anglia területéről. Rotterdamtól gyalog folytattam utamat, Belgiumon, Franciaországon, Németországon, Ausztrián keresztül Budapestig. Az egész ut három esztendeig tartott, tizenhat éves koromban kezdtem és 19 éves koromban fejeztem be, és az utlevelet egy keresztlevél pótolta. — Már említettem, hogy utam kezdetén vándorszínészekkel utaztam, ettől az időtől kezdve foglalkozni kezdtem gondolatban a színészetrel és született meg a lelkemben a vágy, amely erre a pályára vonzott. A gyerekes ábrándoknak vége volt, ott, ahol megtudtam a békét és héroszsza nem lehettem, beláttam, hogy komoly életcél felé kell törekednem; ilyennek tünt fel előttem a színészet. A szépnek, a művészi szépség apostolává lenni, úgy éreztem, ez az én hivatásom. De még csak a vágnál tartottam, éreztem, hogy sokat kell még tanulnom, hogy a tettek mezejére léphessek. Budapestre érve, kedvezett a szerencse, sikerült egy kisebb hivatalban állást foglalnom. Ez tette lehetővé, hogy pótoljam, amit nem magam hibájából elmulasztottam. Tanultam és tanultam. Végre Fritz Richárdné urnő jószívű támogatása megszabadított az anyagi gondoktól és lehetővé tette, hogy a Színművészeti Akadémiába beiratkozhassam. Váradi Antal, szeretett volt direktorom ajánlatára jutottam aztán Glück Frigyes urhoz, az ismert meczenáshoz, akinek az asztalánál naponta tizenhárom diák ebédel. Így sikerült jószívű pártfogók segítségével mellett elvégezni az akadémiát, és most várom a fölélt direktort, aki leszerződtessem.

Budapesti erkölcsök.

Kiakolbóltás.

— A jogegyenlőség korszakából. —

Boda Dezső főkapitány nem adta meg Voigt mesternek az engedélyt, hogy Budapest éjjeli közönségét az ő érdekes esetével, mely Köpenick városát és a hatalmas német hadsereget a közönség vidám világába helyezte át, mulattassa. A főkapitány ur döntését egyénileg tisztelettel, elismeréssel honoráljuk. Nem vagyunk barátai a durva, erőszakolt szenzációknak, a brutális hatásvadászatnak, Voigt mester beérheti azzal a dicsőséggel, melyet szűkebb, elég hatalmas hazájában szerzett. Ne keressen nálunk utóhatásokat. Aztán — az igazat megvallva — van nekünk elégséges számban hazai szélhámosunk. Nem szorulunk ebben a tekintetben importra. Még Voigt mesterre sem.

Észünkbe jut Szokolca városa, mely a régi időben, mint szabad királyi város, pallossal bírt, melyet oly bőségesen gyakorolt, hogy mindig volt néhány felesleges akasztófája. A szomszéd Holics városnak is volt pallossága; ellenben akasztófák tekintetében gyöngén volt eleresztve. Egyetlen egy sem volt birtokában. Történt azonban, hogy néhány tetten ért gonosztévőt mulhatatlanul fel kellett akasztania. Így kívánta azt a fog, a törvény és igazság.

Átírt enél fogva Szokolca városa érdemes tanácsának, hogy ne sajnálna kölcsönadni a jusztifikációra néhány heverő akasztófát. Szokolca városa nemes tanácsa bölcs megfontolás tárgyává tette a szomszéd város kérését. Sok érv hangzott el ellene is, mellette is. A döntés azonban negatív irányu lett. Kimondotta Szokolca városa végzésileg, hogy akasztófákat nem ad kölcsön, mert azokat megtartja magának és gyermekeinek.

Teljesen analóg az eset. Minek pártoljuk mi pénzünkkel, tapsunkkal, művészi elismerésünkkel teljesen idegen kalandórokat, mikor ennek a zsánernek oly bővében vagyunk.

Ez a nézetünk, mint polgároknak. Mint jogászok ellenben kissé furcsáljuk a főkapitány ur udvarias kiakolbóltási intézkedését.

Mi sem tartjuk Voigt mestert elsőosztályú gentlemannak. Legkevésbé ötletének eredetisége vagy ha úgy tetszik grandiózus volta mit sem von le szélhámos jellegéből. De mit tartozik ez a dologra? Ha szabad a mutatványos helyeken tigriseket, leopárdokat, hiénákat felléptetni, miért ne léphetne fel Voigt mester is, ki mindenestre megbízhatóbb, jobb ízű, mint a fenevadak átlaga még szelidített alakban is.

De még kevésbé állhat helyt jogászilag az a kifogás, hogy a köpenicki csín szervezője és végrehajtója börtönt látott. Miért csukták be? Hogy az igazságnak elég tétessék. Nos, ő eleget tett. Leülte amit rászabtak. Többet nem tehetett. Két börtön senkiről sem szabad lenyuzni. Voigtet a törvény értelmében egyszer már lenyuzták. A jogász szemében ő a szinpadon épp oly kifogástalan, mint akár Carusso.

Durva jogtalanság volt őt elutasítani azzal a kéréssel, hogy az Amerikai Parkban szórakoztassa a tisztelt publikumot. Igen, durva jogtalanság. Te azért nagyon okosan tették.

És mi nagyon örvendünk, hogy egyszer valahára a jó izlés is döntően sorában jutott, ha mindjárt a tételes jog rovására is. Punctum. *Liberális.*

Pepi megugrott.

Elvitte a pénzt.

Budapesten mindenütt ismerték Pepit, az előkelő, kedves orfeuménekesnőt, aki egy kőbányai nagyvállalkozó barátnője volt. Mindig együtt jártak s ha G. K. billiárdozott, az érdekes arcú, komoly leány, füleiben nagy briliánsokkal, a szomszédokból figyelte a játékot. Soha feltűnést nem keresett, mégis két botrány esett miatta. A legutolsó a Fővárosi Orfeumban, ahol Szentkirályi rendőrfogalmazóval esett kalamitás.

A nyáron aztán Amerikába mentek. Ahol G. K. már volt hosszabb ideig s keményen dolgozott. Visszajövet Párisban szálltak meg.

Pepi magához vette a 20.000 korona készpénzt, összes ékszereit s nem jelentkezett a vasútnál. Ma se tudják hol van. Barátia visszajött Budapestre s előkelő módon, nem jelentette fel volt barátnőjét. Így tesz egy igazi ur.

Felelős szerkesztő: Jékei Károly.

Kiadóhivatali igazgató: Erdész Zsigmond.

Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron elkészítik. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Véredényelmeszesedés nemcsak az öreg kor betegsége, hanem sokszor fiatalabb korban is okoz kellemetlen tüneteket (fejfájást, szédülést, szív-tüneteket stb.) D'Arsonval francia tudós magas feszültségű árammal e betegség ellen sikereket ért el. Ez a kényelmes és teljesen fájdalommentes kezelésmód dr. Hönnig László villanygyógyító-intézetében (Károly-körút 24. sz.) számos esetben kipróbálva szintén eredménnyel járt.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Központ és Osztályosjegyek főelárúsító helye. VI., Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek IV., Károly-körút 18., IV., Ferencziek-tere 4., VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2. és VIII., Üllői-ut 6. (31)

Felhívjuk közönségünk szíves figyelmét Blum Lajos kőfaragó üzletének mai hirdetésére. Oriási választéka van a legmodernebb sírkövekből, amelyek a lehető jutányos árban kaphatók. Különösen szépek a syenit-kövekből való emlékek? (32)

Első leánykiházasítási Egylet mint szöv. Gyermek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1868. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalékalap: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosítási összeg 7 millió korona. — Biztosítási állomány 48.000.000 korona. (33)

Télen-nyáron lakható villát, 3—4 szobás modern házat keresek megvételre villamos mentén. Legalább 600 öles, árnyas, szép gyümölcsös kert legyen. Ajánlatokat csakis tulajdonosoktól „Iduna” címen a kiadóhivatalba kérek. (34)

NYILTTER.

Nyilatkozat.

Esterházy Pál gróf urnak Liedermann Aurél elleni büntető ügyében kijelentem, hogy én tisztán és egyedül Liedermann Aurél ellen tettem büntető főljelentést akként, hogy a kezeim közt levő bizonyítékokat az igazságszolgáltatás rendelkezésére bocsátottam. Minden más ezzel ellenkező híresztelés és közlemény valótlan. Budapest, 1908. augusztus hó 28-án.

Spett Ferenc dr.

budapesti ügyvéd.

Hol szórakozzunk?

HÓDOSI A.

„Aréna” kávéházában minden este a Toll Testvérek játszanak.

Kovács Zsigmond

„RIVIÉRA”-kávéházában

Abonyi-ut és Aréna-ut sarkán.

ÁRVAI OTTÓ EDE

aréna-uti Udvari kávéházában (VII., István-ut és Aréna-ut sarok) minden este elsőrendű cigányzene játszik.

Budapesti

Lóversenyek

1908. aug. 9., 11., 13., 15., 16., 18., 20., 22., 23., 25., 27., 29. 30-áni

Kezdetük mindig délután 3 órakor.

Nyári bérletjegyek 13 napra.

I. oszt. (Passep.) uraknak ... 100 K — f.

I. „ „ hölgyeknek ... 50 K — f.

I. „ „ kat.-tisztéknek 50 K — f.

Belépti-jegy a külön fogadási helyre (nyári meeting 13 napra) 100 K.

Augusztus 9—18. 60 K. 20—30 60 K. Napijegy a külön fogadási helyre 20 K.

Jegyek előre válthatók a Magyar Lovaregylet hivatalos helyiségében (IV., Semmelweis-utca 17. szám II. em.)

JARDIN DE PARIS (PÁRIS-KERT).
Erzsébet Királyné-ut. (A Gerbeaud pavillon mögött)
Kezdődik 9 órakor. Telefon 15-10.
Még csak néhány napig a fényes augusztusi műsor.
MEDGYASZAY VILMA
Constance Zimmer Ferenczi Károly
Moa Mars Carl Christoff
Carl Nagelmüller Fritz Grünbaum
Fehér Testvérek, artistikus szoborpárok.
Szeptemberben új műsor.
Francia konyha, Reggelig cigányzene, Amerikai bar. (14)
Hajnalgéne!
Bérkoesi, villamos és társaskoos-
közlekedés. Jegyek előre válthatók
Zipser és Königl VI., Andrassyut 4.

Ujságárusítók figyelmébe!
Pályázat. A Napló kiadóhivatala
ezennel pályázatot hirdet
mindazok részére, akik a Napló
hétfői számát az utcán lelkiismeretesen
árusítják. Pályázhatik mindenki, akinek
elárusítási igazolványa van. Minden hét-
főn estig, aki a legjobb példányt adja
el, egy valódi system-roscopt-patent, pon-
tosan járó órát kap ajándékkul. Aki pe-
dig karácsonyig a legjobb példányt adja
el: egy valódi, 14 karátos aranyórát és
láncot 250 korona értékben fog kapni.
Ujságárusítók! A kiadás minden csütört.
d. e. 10 órakor VIII., Rökk Szilárd-utca 7.
szám alatt: Felber Jenő vendéglőjében.

1908. augusztus 13-án meg-
tartott pályázaton az ígért órát
Zenger Ferencz (II., Fehérvári-
ut 43.) ujságárusító nyerte el.

A NAPLO

a mai naptól kezdve minden hét-
főn kora reggel az összes buda-
pesti dohányüzemekben kapható
Chicago mozgófénykép
— vállalat —
Budapest, VII., István ut 39.
Az Aréna-ut villamos megálló közelében: kö. életben.
Telefon 93-09.

Magyarország legelőcsőbb mozgófénykép-közlősző osz-
tálya. Közlőszőnk 1000 méter képet hetenként kétszeri
váltással napi 15 koronáért. Nagyobb vagy kisebb kép-
mennyiségűnél a közlőszőnk ennek arányában csökken
vagy emelkedik.

Palota Nagy-Kávéház

**Budán, I. Szt.-János-tér 4. sz., a Pö-
völgy, városi Nyári Színház közelében.**
Reggelig nyitva. — Pálma-kert. — Szín-
ház után vacsora. — Ifj. Rigó Jancsi
zenekara hangversenyez.

VENDEGLŐ

„a szép svájci nő“-höz.
Szemlőhegyen, Szemlőhegy-u. 14.
(Tulajdonos özv. EGGMANN J.-né).

Hires budai borok, frissen csapolt sör,
pompás ételek mindenkor kapható. — Fő-
székes kilátás, kirándulók részére nyitott
és fedett terras. (3)

Pfeffermann János

kőfaragó-mester
Budapest, III. ker., Vörösvári-u. 135.
(a temető mellett).
Nagy sírkő-raktár.
Valódi svéd granit és syonit, magyar,
szilícia és olasz márványok nagy választé-
kban. Sírkövek javítása és betűk ara-
nyozása a temetőben legelőcsőbbben eszköz-
zöltek. E szakmában 36 évi működés.
Elvállal mindenféle építkezési kőfaragó munkát
juttatásos és izlésesen. Költségvetéssel kéz-
ségeesen szolgál. (4)

ELADO

38 éve főnálló, nagyszabású, összes
gépekkel felszerelt könyvkötészet állandó
megrendelőkkel, nagy munkakörrel a régi
tulajdonos haláláért. Fővilágosítást
ad a kiadóhivatal VI., Dohány-utca 88. sz.
(7)

FÖVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre VI. Nagymező-u.
igazgató. 17. szám.

Ma os minden este:
Mascha Dignam
a wieni ca. k. szad. Josephstädter Theater tagja.
The Lancashire-Lads
angol tolti-együttes.
Marion Baumann
az uló. erhetetlen zene-
imitator. lóhátan m. n. Taral
jockey.
Mab Dersy Tellheim
jámbujhegytáncosnő egy
zongora di lentylin. humorista.
The Kinderos
a legújabb akrobatikai kompozíció.
Továbbá 12 egyéb attrakció. — Az előadás kezdete
8 órakor. — Jegylovétel 10-1 és 3-6 orág
A tönkterben reggeltől 5 óráig **Vörös Elek**
cigányzenekara hangversenye.

Árvai Ottó Ede
Aréna-ut Udvari kávéházában
(VII., István-ut és Aréna-ut sarok)
Ma és mindennap este
Elsőrendű cigányzenekar
játsszik.

Szt.-Margitszigeti Gyógyfürdők
43,3° C. term. kénes hévforrások. Modern
berendezésű vizgyógyintézet Halka Lajos dr.
orvos vezetése mellett. Sz. d. gyógygyimnasz-
tika és masszázis orvosi felügyelet mellett
Holmeron Per svéd specialis a által gyako-
roltatik. Szállodák, vendéglő és kávéház
saját kezelesben. Kivánatra teljes penzió.
Prospektust küld a Szt.-Margitszigeti gyógy-
fürdők és szállodák r. t. igazgatósága. (10)

Putzer György

Gyógyforrás-Szálloda
Budán, Lukácsfürdővel szemben.
Naponta Ifj. BANDA MARCI hangversenyez. (15)

Liget kávéház

VI., Aréna-ut 33. sz. a.
(a Városligeti nyári színházzal szemben)
Egyletek részére külön nyári fedett helyiség. (16)

Megnyit a

„Keleti pályaudvar“ nagyszálloda
A keleti pályaudvar indulási oldalán. A legnagyobb
komforttal berendezve. Szoba árak 2.40 K-ól kezdve,
villamosvilágítással együtt. Utazóknak 20% engedé-
mény. Pos. a- és tavirida a házban, minden oldalról
vilamos közlekedés. Tulajdonos **Hersoh Samu.**
TELEFON 64-57. TELEFON 64-57. (17)

BLUMLAJOS

kőfaragó és sírkőkereskedő
magyar művészek által tervezett
modern síremlékek raktára
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4.

Márvány, gránit- és syonit síremlékek
egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók,
eladás nagyban és kicsinyben.
Elvállal: építkezési-, szobrászati és minden-
nemű egyéb kőfaragó-munkát, nagyszabású
sírboltok, sírszobrok, szent-szobrok, falburkolat-
ok, emléktáblák készítését, valamint helybeli
és vidéki temetőkben síremlék javítások,
sírfeliratok vésését és aranyozását. (18)

Metropole-szálló

VII., Rákóczi-ut 53. sz.
Valódi magyar fajborok. Kétfőző
konyha. Elegáns szobák. (19)

HÓDOSI A.

Aréna-kávéházában
(Aréna-ut és Damjani h-utca sarok.)
minden este hírnev s
Toll Testvérek teljes zenekarral
hangversenyeznek. (2.)

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott S.
Nyári helyiség Aréna-ut 84 Velodrom mellett.

Az előadás kezdete 9 órakor.
MA! UJDONSÁG!
„Járgyalás éj élkor“
Bohózat, írta: Cagliostro.
Továbbá: Türk Berta, Sajó Géza, és
Trebtsch Sándor új szóló számaikkal.
Végül: (6)
„Die Klabriaspattie“
Nappali pénztár a nyári mulatóban d. e. 9-1-ig,
d. u. 8-8-ig Kétfőző konyha, mérsékelt árakkal,
pontos kiszolgálás. Az előadás után villamos- és
omnibusz-közlekedés minden irányban. .

Apollo Projektograph

Népszínház-utca 1-3.
Megnyit e hó 15-én szombaton, Ujonnán
átalakítva, kitérően összeállított műsorrall:
Delagrange repülőgépe. Narciszek
legendája. Automobil verseny. Bu-
dapest látkepe. (Saját felvételünk.) **A**
hadnagy ur menyasszonya. Dánosi
oigányok. (Saját felvételünk.) **Egy url**
betörő rendkívül érdekes látvány.
Az előadások kezdete este 6 órakor.

Forró artézi fürdőviz

olcsón házhoz szállítatik. — Megrendelhető
dohányüzemekben, vagy telefon 20-35. (20)

Putzer György kerthelyiségében

V., Váci-körut 14. — Ma és minden este
BALOGH KAROLY teljes z enekara
hangversenyez. (24)

Üvegbetük

Bolgar Pál-nál
V., AULICH.U. 8. Telefon 888
(26)

Gellért (Gartenfeld) Mór

Budapest, III., (Ó-Buda) Lajos-utca 98.
Mindennemű sírkövek raktára
valódi márvány, cienit
és granitból.
Temető-munkák és javítások legjobban
és legelőcsőbbben eszközölteinek. (27)

Pongyola-és bluz-specialista

Delain, batiszt- és kreton-pongolyák. Se-
lyemcsipke-, batiszt és zefir-buzok óriási va-
lasztékban olcsó árak mellett raktáron vannak.
Spitzer Antal, Kigyó-utca 5. Klotild-
palota (28)

Tömeges vétel folytán a

PANAMA-KALAPOK
ára 9 és 12,50 frt.
KERTÉSZ PÁL divatnagyruházában
Rákóczi-ut 40. sz. (Népszínházzal szemben.)
Telefon 46-79. (29)

Brázay-sósorszesz szappan

Ki súlyt helyez arcbőrének tisztaságára s azt
üde, fehér és bársonypuhává óhajtja tenni, a
mosdóshoz csakis **Brázay-sósorszesz-**
szappant, mosdóvizébe pedig par csepp
Kölnivizet használjon. Brázay-sósorszesza
szappan ára darabonként 70 fillér, 3 darab
diszdobozban 2 korona. A Brázay-féle kölni-
viz — 50, 1.—, 2.— és 4.— koronás üve-
gekben kapható mindenütt, vagy közvetlenül
Brázay Kálmán cégnél Budapesten. (30)

BÓR

és talp. legjobb
gyártmányok
ezipőfelső-
részek
saját készítmény, óriási választékban, dacára
a nagy drágulásnak, **rendkívül olcsó**
árban kaphatók

Gyöngy Sándor bőrgyári
raktárában
Budapest, III., Tavasz-utca 1. szám.
Elismerő oklevéllel kiténtetve 1904-bea.
Képes árjegyzék ingyen. (13)

Beketow Cirkusz Városliget
— Telefon 104-46. —
Este 8 órakor

„HELGO LAND“

Nagy kiállításos vízi némajáték 150 négyzetméter
vizi a cirkuszban. Fényes kivitelűs, tűzijáték.
Fontain Illumineuse 60 hölgyből álló baletkar
és az egész nagyműsor

Világra szóló magyar találmány!!

(szabadalmi igénye 6137. védjegye 17.823.
sz. a. belajstomozva.)
A természettudomány legújabb vívmánya
folytán, a haj, szakál, bajuszszálak mag-
vát képező anyagnak felfedezése alapján
készítve. A „Hajvédő Sámsonid“
a hajhullást megszünteti,
A „Hajtermő és növesztő Sámsonid“ né-
hány heti használat után az utasítás be-
tartása mellett a legöregebb egyén teljese-
n kopasz fején is
a haj természetét előidézi
a ritka és rövid hajzatot pedig dus-sűrűvé
teszi és igen
hosszúra megnöveszti.
Ugyanaz a hatása a bajusz- és szakállra
nézve is.

Jó eredményről a fellaáló kezeskedik.
Ara a rendkívül becsos hajmagvakat tar-
talmazó „Hajtermő és hajnövesztő Sám-
sonid“-nak, kenőcs vagy folyadék (haj-
szesz) alakjában 20 korona. A „Hajvédő
Sámsonid“ ára 10 korona.

Kapható postai uton, valamint viszont-
elárusítók részére kizárólag a feltalálónál
és egyedüli készítőnél: **Dr. Hollósy Ist-**
vánnál, Budapest, VII., Szévtés-utca 28/b.
ahonnet levélbeli megrendelésre helybeliek
részére a Sámsonid küldöncdíj felszámi-
tása nélkül házhoz szállítatik. Helybeliek
részére kapható még a következő gyógy-
tárakban: Dévai Szöllősy I. I., Krisztina-
körut 119. Jemes V. II., Fő-ut 27. Jármay
Gy. IV., Papnövelde-utca 2., Balkányi L.
IV., Deák Ferenc-tér 4., Nagy Kristóf pa-
tika, Pollatsok B. V., Dorótya-utca 13.,
Török S. VI., Andrassy-ut, Opera, Ladányi
L. VI., Andrassy-ut 55., Török I. VII., Kí-
rály-utca 12., Dr. Egger L. VII., Váci-körut
17., Grosz F. VII., Rákóczi-ut 12., Falk R.
VII., Rákóczi-tér 12., Dr. Rosenberg S. VIII.,
József-körut 2., Szamosy Gy. VIII., Rá-
kóczi-ut 25., Magyar Korona Kálmán-tér,
Pilló I. VIII., Mátyás-tér, Fekete A. IX.,
Ferenc-körut 22., Fáczyani A. X., Jász-
berényi-ut 7. s minden nagyobb gyógy-
szertárban és drogeriában, valamint a bu-
dapesti fodrászok raktárszövetkezetében. VII.,
Csengery-utca 5., ahol a fodrászok a világra
szóló találmány használatát s alkalmasa
tárgyában felvilágosítást nyerhetnek.

Hogy ezen valóban csodaszor a haj termé-
sét előidézi még a legöregebb egyének tel-
jese- n kopasz fején is, álljon itt a következő
elismerő-levél:

Tekintetes dr. Hollósy István urnak, Bpest.
Ezelőtt harminc évvel, igen süttő haj-
mat egy ásványvíz-fürdő hosszabb hasz-
nálata folytán teljesen elvesztettem pár hét
alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ön
ál al feltalált hajtermőhöz A „Hajtermő és
növesztő Sámsonid“ használatára folytán ma
már 43 centiméter hosszú gesztenyebarna
és vastag hajfonatom van s remélem, hogy
78 éves korom dacára visszanyerem egy
méternél hosszabb dus hajamat.
Budapest, 1908 július 10.
Tisztelettel Ösv. Klein Henrikné.

A fenti levélben foglalt tények valóságát
és az aláírás hitelességét mi aluliroítottak,
kik a 78 éves s nálunk lakó uriaszonyt
évtizedek óta ismerjük, igazoljuk.
Budapest, 1908 július 12.

Özv. Reiznorné, Fleisch Berta, Fleisch Linót,
(VII., Izabella-utca 23. sz. a.) MÁV. tisztv.

Modern 3 szobás lakást

minden mellékkeliséggel, legfeljebb má-
sodik emeleten, keresek november 1-re.
Lehetőleg VII-VIII. kerületben. Ajánlatok
ár megjelölésével a kiadóhivatalba kül-
dendők. (2)

Eibisch Adolf utóda

könyvkötészet
Bpest, gr. Zichy Jenő-u. 7.
Modern gépekkel felszerelt, 1870.
óta fennálló régi jóhírnevű üzlet.
Mindennemű e szakba vágó munkák jutá-
nyosan és lelkiismeretesen készülnek.
(9)

EHM JANOS nagyvendéglőjében

a Nemzeti Színház bérházában, ma este
FARKAS PALI teljes zenekaráva
hangversenyez. :